

ร่วมพิธีถวาย
พระรัตนบุษยภาชน์
อโศกมหาราชปริวรรต
ที่สธารนาถ อินเดีย

โดย

สาวิกา ศาสตร์พงศ์

ทพหน้าที่โกลกตา

ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาจริงๆ พิสูจน์ได้ตลอดเวลา เช่น ตั้งใจจะรายงานสดเมื่อไปถึงอินเดียแล้ว เหมือนอย่างที่ทำได้อย่างง่ายดายที่โปแลนด์และเวียดนาม แต่อินเดียก็ปราบเซียนเหมือนทุกครั้ง คือจะต้องมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นเสมอ จนเมื่อถึงโรงแรมก็อ่อนล้าเกินกว่าจะรายงานสดใดๆทั้งสิ้น แต่ทำความสะอาดตัวเองแล้วเข้านอนเอาแรงเพื่อเตรียมตัวเดินทางในวันต่อไปได้ แค่นี้ก็สุดขยอแล้ว และ wifi ก็ไม่ได้มีบริการฟรีทุกแห่งเหมือนเวียดนามและโปแลนด์ แคมกลับมาแล้วยังต้องนอนพักให้ร่างกายแข็งแรงเพื่อขับไล่ไวรัสหวัดสายพันธุ์อินเดียที่ติดตามมาเที่ยวเมืองไทยด้วย (ได้ข่าวว่า ทริปนี้เชื้อหวัดติดตามหลายคนมาเที่ยวเมืองไทย แคที่บ้านก็ 2 คนแล้ว)

ไปร่วมงานคราวนี้เหมือนเป็นทพหน้า เพราะไปล่วงหน้าคณะท่านอาจารย์ที่อัญเชิญ"พระรัตนฯ" ที่มีค่าประมาณไม่ได้ไปด้วย 1 วัน พวกเรามีทั้งหมด 82 ชีวิต นำทัพโดยคุณเล็ก สุรภา ภาวนานันท์ และทีมงานที่แข็งแกร่ง ออกเดินทางจากสนามบินดอนเมืองโดยแอร์เอเชีย ในวันที่ 22 พ.ย. 55

ใช้เวลาเดินทางจากสนามบินดอนเมือง 2:30 ชม. ก็ถึงโกลกตา เวลาช้ากว่าไทย 1:30 ชม. พักที่โรงแรม Swisshel ระดับ 5 ดาว โรงแรมอยู่นอกเมือง ห่างจากสนามบินประมาณ 15 นาที หลังเข้าโรงแรมแล้ว ได้ไปเที่ยวชมเมือง ซึ่งต้องนั่งรถไปอีกเป็นชั่วโมง ถึงจะเข้าเขตเมือง เพราะรถติดมาก พอๆกับกรุงเทพ แต่กรุงเทพดีกว่า ที่รถติด

อย่างเงิบๆ แต่ที่อินเดียทั้งรถติด ทั้งหนวกหูเสียงแตรรถที่บีบกันดังลั่นถนน แม้ว่าถนนจะกว้างขวาง มีเลนแยกกันชัดเจน แต่ก็วิ่งได้ตามใจคนขับเหมือนที่อื่นๆ จึงต้องใช้แตรช่วย

โกลกาทาเคยเป็นเมืองหลวงของอินเดีย สมัยที่อังกฤษปกครองอินเดีย ตั้งแต่ คศ. 1772 - 1911 และยังเป็นเมืองท่าสำคัญ ปัจจุบันเป็นเมืองใหญ่อันดับ 3 ของประเทศ เคยมาเมื่อปี 30 เวลาผ่านไป 25 ปี ชื่อเมืองก็เปลี่ยนไป จากกัลกัตตา เป็นโกลกาทา ความเจริญก็มากขึ้น ไม่เห็นคนขอทานมากมายเหมือนเดิม (หรือยังไม่ผ่านย่านคนจน) สองข้างทางกำลังก่อสร้างตึกขนาดใหญ่มากมาย มีบ้านจัดสรรสวยงาม พร้อมสวนและทะเลสาบ อีกไม่นาน เมืองก็จะเปลี่ยนไปจนจำไม่ได้แน่นอน ได้ชมสถานที่สำคัญ คือ Victoria Memorial Hall ที่สร้างเป็นที่ระลึกแก่พระนางวิกตอเรีย เป็นอาคารหินอ่อนสวยงาม ได้ชมพิพิธภัณฑ์ ด้านในอาคารที่แสดงรูปปั้นบุคคลสำคัญ อาวุธต่างๆ ดูแล้วก็ลึ้มอย่างรวดเร็ว เพราะไม่มีความรู้ ว่า ใครเป็นใคร มีความสำคัญอย่างไร มีชาวอินเดียมาเยี่ยมชมมากมาย เป็นครั้งแรกที่มาอินเดียแล้วเห็นชนชั้นกลางมากมายอย่างนี้ ข้างๆ เป็นสวนสาธารณะ ที่มีคนมานั่งพักผ่อนมากมาย ข้างหน้าตรงข้ามฝั่งถนน ก็เป็นลานน้ำพุที่กำลังเปิดไฟแสดงแสงสี พร้อมดนตรีอย่างสวยงาม แต่ข้ามไปดูไม่ได้ เพราะตอนนี้มืดแล้ว ต้องรอขึ้นรถกลับไปโรงแรมพลาคันไม่ได้กลัวหลงทาง จึงต้องเกาะกลุ่มชมรถม้าที่นำนักท่องเที่ยวชมเมืองและผู้คนที่ขึ้นลงรถแท็กซี่กันขวักไขว่ เราถ่ายภาพด้วย Ipad รู้สึกคนจะตื่นเต้นกันมาก เด็กๆนักเรียนมาขึ้นมองดู เลยถ่ายภาพให้แล้วส่งรูปไปให้ทาง email อาจจะยังไม่แพร่หลายที่อินเดีย หรือวัยของคนถ่ายกับ Ipad ไม่เข้ากัน จนน่าฉงนก็เป็นได้

ความจริงโกลกคามีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอีกหลายแห่ง แต่เวลาจำกัด และวัตถุประสงค์ของพวกเราไม่ได้มาท่องเที่ยว แต่มาร่วมถวาย “พระรัตนฯ” ที่สารนาถ จึงต้องรีบจากไป แต่อย่างไรก็ตามก่อนขึ้นเครื่องบินไปสมทบคณะของท่านอาจารย์ที่พุทธคยาในตอนบ่าย ช่วงเช้ายังมีเวลาพอไปถวายผ้าป่า ที่สมาคมมหาโพธิ์ โกลกคาม ซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ของสมาคมมหาโพธิ์ทั้งหมด ได้กราบเรียนพระคุณเจ้าที่นิมนต์มารับผ้าป่า 3 รูปว่า เป็นคณะของมาตามสุจินต์ มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ท่านยินดีต้อนรับอย่างดี ได้กราบนมัสการและเทนิศิระพระบรมสารีริกธาตุทองคำด้วยความปีติอย่างยิ่ง

ท่านอนาคาริกธัมมปาละ ชาวศรีลังกา ผู้นำการเรียกร้องพุทธสถานคืนสู่ชาวพุทธ

พระบรมสารีริกธาตุสีทอง

เทินพระบรมสารีริกธาตุ

ผู้มาใหม่ถามว่า ทำไมต้องเทินศีรษะ คำบรรยายของท่านอาจารย์มาตอบว่า พระบรมสารีริกธาตุนี้เป็นส่วนหนึ่งของพระวรกายของพระองค์ ซึ่งเมื่อตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็ทรงปฏิบัติพุทธกิจทุกวัน วันละ 22 ชั่วโมง ทรงประทับพักผ่อนเพียงวันละ 2 ชั่วโมง ตลอดเวลายาวนานถึง 45 พรรษา เพื่อช่วยสัตว์ที่สั่งสมบาปมาให้พ้นจากทุกข์ในวัฏฏะด้วยพระมหากรุณาที่ยิ่งใหญ่ เหมือนกับได้กราบแทบพระบาททั้งคู่ของพระศาสดา เหมือนยกพระบาททั้งคู่ของพระองค์วางบนศีรษะด้วยความนอบน้อมอย่างสูงสุดในพระคุณอันประเสริฐ

หลังจากนั้นได้ทำบุญทอดผ้าป่า และถวายสิ่งของและปัจจัยเพื่อบำรุงสมาคมมหาโพธิ์ สามเณรบอกว่า รู้สึกสังหรณ์ใจว่า จะได้มาถวายผอบบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่นี่อีกครั้งหนึ่ง สาธุ ขอให้จริงเถอะ

หลังถวายผ้าป่าได้ร่วมใจกันอุทิศส่วนกุศลให้ผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้พวกเราชาวพุทธทุกคนมีโอกาสดำรงไว้ซึ่งเจตนียสถานทั้ง ๔ รวมทั้งสถานที่สำคัญในสมัยพุทธกาลด้วย เช่น พระวิหารเวฬุวัน พระวิหารเชตวัน เป็นต้น ซึ่งได้แก่ พระเจ้าอโศกมหาราช หลวงจีนฟาเหียน หลวงจีนเหียนจิง (พระถังซำจั๋ง) เซอร์อเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮม ท่านอนาคาริกธัมมปาละ เป็นต้น ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ที่ทำให้ได้เห็นสถานที่ต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ใช้อ้างอิงทางวิชาการได้อย่างมีเหตุผล ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ไม่มีจริง ไม่ใช่ปรากฏแต่ในพระไตรปิฎก แต่มีสถานที่จริงให้ได้กราบไหว้เช่นทุกวันนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดศรัทธาเลื่อมใสยิ่งขึ้น สำหรับผู้มีศรัทธาอยู่แล้ว และสำหรับคนที่ยังไม่เกิดศรัทธา เมื่อได้เห็นสถานที่จริง ก็ทำให้เกิดศรัทธาขึ้นได้ว่า ไม่ได้เชื่ออย่างมง่าย แต่เชื่อด้วยเหตุผลที่ประจักษ์ได้ด้วยตนเอง

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

สมทบกับทัพหลวงที่พุทธคยา

หลังจากถวายผ้าป่าที่สมาคมมหาโพธิ์ที่โกลกกาตาแล้ว ก็รีบนั่งรถไปสนามบินเพื่อขึ้นแอร์อินเดียไปใช้เวลา 13.30 น. หลังรับประทานอาหารกล่องที่สนามบินแล้วก็ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบอย่างละเอียดทุกทางเข้า กว่าจะได้ไปนั่งรอขึ้นเครื่องได้ก็เหนื่อยอ่อน แต่เอาเข้าจริงๆ เครื่องดีเลย์ไปชั่วโมงกว่า ที่ตั้งใจว่าจะไปยื่นเข้าแถวรอรับคณะท่านอาจารย์ที่สนามบินคยานั้นก็เป็นเพียงความหวัง ไม่เป็นจริง แต่ถึงจะเป็นจริงหรือไม่จริงอย่างไร ต่างก็ต้องผ่านไป ไม่กลับมาอีกเหมือนสภาพธรรมทั้งหลายที่มีแต่จะไปข้างหน้าอย่างเดียว เหมือนการเดินทางท่องเที่ยวไปในวัฏฏะ ไม่ย้อนกลับมาเป็นคน

นี้ได้อีก ถึงได้เรียกว่า ความเป็นไป คือเกิดเป็นคนนั้นคนนี้ให้ยึดมั่นในภพชาติต่างๆ แล้วก็ไปข้างหน้าเรื่อยๆ ไม่สิ้นสุด ถ้ารู้ความจริงอย่างนี้ด้วยปัญญา ไม่ใช่ด้วยสัญญา ความจำที่ยังไม่มั่นคงอย่างขณะนี้ ก็คงจะละลายความติดข้องได้บ้าง

แต่ถึงเรื่องจะดีเลวอย่างไร ก็ยังทันคณะท่านอาจารย์อีกกลุ่มหนึ่งที่มาโดยแอร์อินเดียที่กำลังรอกระเปาะอยู่ที่สายพาน จึงได้ทักทายกันอย่างดีใจ ราวกับไม่เคยเห็นกันมานาน เพราะความคุ้นเคยจากการฟังธรรมร่วมอาจารย์เดียวกันมาหลายปี จนเหมือนญาติสนิทที่มาทำบุญร่วมกันนั่นเอง

เดินทางออกจากสนามบินเกือบห้าโมงเย็น ไปโรงแรม Tajdarbar ที่เคยมาพักเมื่อปีก่อนโน้น โรงแรมปรับปรุงภูมิทัศน์ใหม่ดูดีขึ้น แต่ข้างในก็ยังไม่มีดาวเหมือนเดิม โรงแรมก็ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ตามกุศลวิบากและอกุศลวิบากที่ต้องได้รับ เพราะวันๆก็ไม่ได้ทำแต่กุศลอย่างเดียว อาจทำกุศลมากกว่าด้วยซ้ำ ในโรงแรมเดียวกันเพื่อนบางคนได้ห้องดี แต่เราได้ห้องไม่ดี ทั้งๆที่อยู่ติดกัน แต่ก็ชดเชยกับอาหารที่โรงแรมนี้อร่อย มีทั้งผักกระเพราไก่ ไช้เจียว และต้มยำไก่ แถมคุณเล็ก สุรภา ยังนำอาหารไปเสริมอีกมากมาย เพียงพอสำหรับทุกคนและทุกมือ เช่น ไช้เต็ม ปลายลิดทอดกรอบ หมูหยอง น้ำพริกกุ้งเสียบ ผักกาดดอง และอีกหลายอย่าง

เมื่อเข้าห้องพักเรียบร้อยแล้ว ก็รีบเตรียมตัวจัดโคมประทีปเพื่อเวียนเทียนร่วมกับคณะท่านอาจารย์ที่ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ยังไม่หกโมงเย็น ท้องฟ้าก็มีดมิดเสียแล้ว เมื่อลงจากรถบัส เดินทางเข้าพระเจดีย์ที่ประดับด้วยธงทิวสวยงาม ผู้คนมากมายขวักไขว่ยิ่งเมื่อเดินเข้าไปยังบริเวณพระเจดีย์ ผู้คนก็ยิ่งหนาแน่น ทั้งเดินเข้าเดินออก มีทั้งชาวศรีลังกา พม่า ธิเบต เวียดนาม เดินไปจนพบคณะท่านอาจารย์ที่มีพระผู้ใหญ่ชาวศรีลังกาจากสมาคมมหาโพธิ์ กำลังเดินนำหน้าออกมาเวียนเทียนประทักษิณรอบพระเจดีย์พอดี จึงเดินตามไปทันที ไม่ได้รอคนอื่นๆ เนื่องจากผู้คนหนาแน่นมาก พระคุณเจ้าหายไปในไหนก็ไม่ทราบ เหลือแต่ท่านอาจารย์และคณะไม่ถึง ๑๐ คน (รวมทั้งเราด้วย) เดินตามกันไป มองไม่เห็นคนอื่นๆในคณะ แต่ก็เดินตามท่านไปเงียบๆ ไม่ได้ระลึกถึงพระพุทธรูปอย่างที่ควรจะเป็น ดาก็มองดูผู้คน ไม่ค่อยชอบใจที่คนเยอะ ดูไม่สงบเหมือนทุกครั้งที่มา ความจริงไม่ใช่คนเยอะหรอกที่ทำให้ไม่สงบ ใจของเราต่างหากที่ไม่สงบ ควรจะอนุโมทนาผู้มีศรัทธาจากทั่วโลก ที่มากราบนมัสการในโอกาสครบรอบ

๒,๖๐๐ ปี ที่ทรงตรัสรู้และแสดงธรรม ถ้ากุศลจิตเกิดก็จะสงบจากอกุศล แต่เพราะยังติดข้องอยู่กับการได้นั่งเงิบๆ ได้พระศรีมหาโพธิ์ เหมือนอย่างที่เคยทำทุกครั้ง จึงไม่สงบ เพราะความไม่ชอบใจที่มีสาเหตุมาจากความติดข้องนั่นเอง

เมื่อคณะมาพร้อมกันแล้ว คุณธีรพันธุ์นำกล่าวคำขอมาพระรัตนตรัย ที่อาจจะพลาดพลั้งล่วงเกินด้วยกาย วาจา ใจ เพื่อสำรวมระวังในโอกาสต่อไป และพากันเดินข้ามถนนไปสมาคมมหาโพธิ์ที่มีพวกเราอีกกลุ่มหนึ่งนั่งรออยู่ก่อนแล้ว

หลังจากนั่งคอยนานพอสมควรว่า จะทำอะไรต่อไปนั้น ก็ได้ไปกราบนมัสการ พระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุของท่านพระสารีบุตร และท่านพระโมคคัลลานะที่ สมาคมมหาโพธิ์ คยา ผู้คนหนาแน่นเช่นเคย นื่องเผ่าทิพย์นำพวงมาลัยที่สวยงามมา ฝากจากกรุงเทพ ได้ข่าวว่าเป็นฝีมือชาววัง เพื่อให้บูชาพระบรมสารีริกธาตุ ขอ อนุโมทนาค่ะ

ได้เวลาพักผ่อนที่โรงแรมแล้วค่ะ แต่กว่าจะขึ้นรถพร้อมกันได้ก็ร่วนวายพอสมควร เพราะมีหลายกลุ่ม หมายเลขรถก็เหมือนกัน และก็มิดด้วย ต้องคอยตามเรียกคนที่ขึ้นรถ ผิด เห็นหรือยังว่า แต่ละวันในอินเดียนี้ร่วนวายขนาดไหน เมื่อยล้าไปหมด ยังดีที่ได้ นื่องนัท นลินภัสร์ สุขในธนาศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกัวซา มาทำกัวซาให้ระหว่างรอ เครื่องดีเลย์ที่สนามบินโกลกกาตา และหลังจากนั้นก็มีคนจองคิวยาวเหยียด ทราบว่า เธอเจริญกุศลช่วยรักษาคณเฑาะพวดเมื่อยตามที่แตกต่างกัน ของร่างกายให้หายป่วยได้หลายคน จนตัวเองป่วย ขออนุโมทนาอีกครั้งค่ะ (ที่ทำให้คนหายป่วย ไม่ได้อนุโมทนาที่ป่วย เพราะเป็นคนละเหตุการณ์ การทำให้คนหายป่วยเป็นกุศลกรรม อาจจะยังไม่ให้ผลทันที แต่ที่ป่วย เป็นผลของอกุศลกรรมที่สำเร็จแล้ว ทำเมื่อไรก็ไม่รู้ แต่ก็ได้รับผลนั้นแล้ว)

ผู้อำนวยการแห่งการประดิษฐานพระพุทธรศาสนา

24 พ.ย. 55

ต้นตั้งแต่ 6 โมงเช้า เพื่อเตรียมไปกรุงราชคฤห์ เมืองหลวงของแคว้นมคธในครั้ง อดีตที่เคยรุ่งเรือง มีพระเจ้าพิมพิสารเป็นกษัตริย์ปกครอง วันนี้เป็นวันแรกที่ต้องเดินทางไกล หลังจากเป็นท้าวคณหึง นั่งเครื่องบินมา 2 วัน ทุกคนที่เดินทางมานมัสการ สังเวชนียสถานที่ยอินเดียเพราะต้องการเจริญกุศลทุกประการ จึงเป็นโอกาสอันดีที่ชวน กันทำกุศลตั้งแต่เช้า (สำหรับรถคันที่ 2) ด้วยการสวดสรรเสริญพระรัตนตรัยไปบน รถ และหลังจากนั้นคนใกล้ชิดก็บรรยายถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่างๆใน พุทธคยาที่ไปเห็นเมื่อคืนนี้ และสถานที่ต่างๆในราชคฤห์ที่กำลังจะไปดูในวันนี้ เพราะ หลายท่านเพิ่งมาเป็นครั้งแรก และอีกหลายท่านมาหลายครั้งแล้วแต่ยังไม่ทราบประวัติ ความเป็นมา คนใกล้ชิดค้นข้อมูลจากพุทธประวัติ ปฐมสมโพธิกถา และเอกสารที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งอินเดีย ... แดนพุทธภูมิ เขียนโดย สามีกา ศาสตรพงศ์ ที่เขียนไว้ตั้งแต่

ปี 52 ท่านตั้งใจบรรยายให้ผู้มานมัสการได้ทราบพุทธประวัติและความเป็นไปของสถานที่เหล่านี้ เพื่อให้เกิดศรัทธามากขึ้น เพื่อเป็นพุทธานุชา และเมื่อได้ฟังท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์บรรยายตอนหนึ่งว่า พระธรรมเป็นสิ่งที่มีความค่ามาก เพราะเป็นพระปัญญาตรัสรู้ของพระผู้มีพระภาคซึ่งทรงบำเพ็ญพระบารมีถึง 4 อสงไขยแสนกัป ทรงมอบให้เป็นมรดกแก่พุทธบริษัท โดยพระอรียสงฆ์ได้สืบทอดมาจนถึงเราในขณะนี้ จึงควรที่จะต้องศึกษาและสาธยาย คือ ท่องด้วยการเรียงลำดับด้วยดี คนใกล้ชิดจึงท่องเพื่อกันลืมในระหว่างอพยพหนีน้ำท่วมเกือบ 2 เดือน เมื่อปีที่แล้ว (ต.ค. – ธ.ค. 54) และท่องต่อมาจนถึงทุกวันนี้ เพราะแม้แต่รู้หัวข้อธรรม รู้เรื่องราวของธรรมก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อเป็นปัจจัยให้ประจักษ์ตัวจริงของสภาพธรรมในวันหนึ่ง ท่านจึงบรรยายได้อย่างไม่เหน็ดเหนื่อย และไม่สนใจว่าใครจะฟังหรือไม่ด้วย แม้ว่าคนนั่งใกล้จะหลับก่อนเพื่อนก็ตาม และลูกน้องของท่าน คุณยุพาพร วิเวก ที่ติดตามไปด้วยมาบอกว่า ไม่ต้องบรรยายตลอดเวลาก็ได้ เพราะคนฟังหลับเกือบทั้งรถแล้ว แต่ท่านก็ไม่ท้อถอย เพราะเตรียมข้อมูลมามาก ต้องระบายออกให้หมด ซึ่งก็เป็นประโยชน์มาก เพราะหลังจากนั้นก็จะมีผู้สอบถามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่ท่านพูดมากมาย (รวมทั้งที่ตอนที่พูดผิด หรือตกหล่นด้วย แสดงว่าฟังจริง) ที่คิดว่าหลับนั้น จริงๆแล้วหลับตาฟังด้วยความตั้งใจต่างหาก (สำหรับบางท่าน)

นั่งรถไปประมาณ 3 ชั่วโมงก็ถึงราชภุห์ ปัญจคีรีนคร เมืองที่ล้อมรอบด้วยภูเขา 5 ลูก จุดหมายแรกที่แวะชมก็คือ เขาคิชฌกูฏ ที่ตั้งของพระคันธกุฎี ที่ประทับของพระผู้มีพระภาคในพรรษาที่ 2

มีหลายท่านนั่งเสลี่ยงขึ้นเขา ซึ่งราคาเพิ่มเป็น 1,200 รูปีแล้ว (ปีที่แล้ว 800 รูปี) เรายังแข็งแรงเพียงเช่าไม้เท้า 10 รูปี ว่ายันตัวเวลาลงเขาก็พอแล้ว

ประวัติความเป็นไปมา และความสำคัญของสถานที่ต่างๆในกรุงราชคฤห์ นั้น อ่านได้ใน “อินเดีย ...แดนพุทธภูมิ”

สถานที่ต่างๆ ในกรุงราชคฤห์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกนั้น เกยรุ่งเรืองในอดีต มีผู้คนเคลื่อนกล่นนับสิบๆล้าน พระผู้มีพระภาคจึงทรงประดิษฐานพระพุทธรูปให้ตั้งมั่นที่นี้ก่อน หลังจากทรงแสดงปฐมเทศนาที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสีแล้ว ทรงส่งพระอรหันตสาวก 60 รูป ออกเผยแผร์พระพุทธรูป ส่วนพระองค์เองเสด็จมาโปรดชฎิล 3 พี่น้องพร้อมด้วยบริวาร 1,000 รูป ผู้บูชาไฟ ที่คยาสิละ และเสด็จไปกรุงราชคฤห์ ทรงแสดงธรรมท่ามกลางมหาชน พระเจ้าพิมพิสารพร้อมบริวารนับแสนบรรลุลุณฐกรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นต่างๆ แม้กระนั้นพระเจ้าพิมพิสารก็ยังไม่ทรงสละราชสมบัติออกบวช เพราะท่านไม่ได้สะสมอหิชาสัยในการสละบ้านเรือน ท่านยังทรงปฏิบัติภารกิจปกครองประเทศต่อไปด้วยทศพิธราชธรรม เพราะท่านเป็นพระโศดาบันแล้ว ย่อมไม่ทำทุจริตทางกาย ทางวาจา ทางใจอีกแล้ว

จะเห็นว่า บุคคลมีอัธยาศัยแตกต่างกันไปตามการสะสม พระสหายที่ไม่เคยเห็นกันของพระเจ้าพิมพิสารที่เป็นกษัตริย์เหมือนกัน คือ พระเจ้าปุกกุสะตินั้น เมื่อได้รับพระราชสารสรรเสริญพระรัตนตรัยจากพระเจ้าพิมพิสารแล้ว ก็ทรงปีติอย่างยิ่ง เสด็จออกบวชทันที และเสด็จดำเนินด้วยพระบาทเปล่ามาถึงกรุงราชคฤห์ เพราะเข้าใจว่า พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ที่นี้ เมื่อพระผู้มีพระภาคทรงตรวจดูด้วยพระญาณในตอนเช้า ก็เสด็จมาโปรดที่โรงช่างหม้อโดยที่พระเจ้าปุกกุสะติไม่ทรงทราบเลย พระผู้มีพระภาคทรงแสดงธาตุวิภังค์ พระเจ้าปุกกุสะติบรรลुเป็นพระอนาคามี และทรงทราบว่าเป็นพระพุทธรเจ้า ทรงขอบวช แต่เพราะไม่มีบาตรจีวร จึงไปแสวงหาบาตรจีวร แล้วอุกัวแม่ลูกอ่อนขวิดสิ้นพระชนม์ที่กองขยะ

บางท่านเริ่มศึกษาธรรม ก็คิดจะลาออกจากงาน จะศึกษาธรรมอย่างเดียว โดยไม่รู้ว่ นั่นเป็นอัธยาศัยที่แท้จริงของตนหรือไม่ หรือเป็นเพราะเข้าใจผิดว่า ธรรมกับชีวิต การครองเรือน การทำงานนั้นแยกจากกัน จริงๆแล้ว ถ้าเข้าใจแม้เพียงขั้นการฟังว่า ทุกอย่างเป็นธรรม และธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ก็จะไม่หลีกหนีไปศึกษาธรรมอย่างเดียว เพราะถ้ามีสัญญา ความจำที่มั่นคงว่า ทุกอย่างเป็นธรรมแล้ว ไม่ว่าจะเป็นใคร อยู่ที่ไหน ธรรมก็ปรากฏให้ระลึกศึกษาอยู่ตลอดเวลา แต่ที่ยังไม่ระลึกศึกษาเพราะสัญญาความจำยังไม่มั่นคงว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ยังเป็นเรา ยังเป็นของเรา ยังเป็นสัตว์ เป็นบุคคล เป็นตัวตน ธรรมจึงยังไม่ปรากฏด้วยดี คือ ยังไม่เป็นธรรมที่เพียงปรากฏ สั้นมากแล้วก็ดับไป

ในกรุงราชคฤห์นี้เองที่ทรงแสดงวินัยของคฤหัสถ์ สิงคาลกสูตร แก่สิงคาลมานพ ซึ่งเป็นข้อประพฤติปฏิบัติของผู้ครองเรือน ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ ในฐานะที่เป็นบุตร เป็นบิดามารดา เป็นครู เป็นศิษย์ เป็นนายจ้าง ลูกจ้าง เป็นเพื่อน เป็นสมณพราหมณ์ เป็นผู้รับโอวาทจากสมณพราหมณ์ และยังทรงแสดงข้อปฏิบัติเพื่อความสัมพันธ์อันดียิ่งขึ้นของผู้ยังครองเรือน ด้วยสังคหวัตถุ 4 คือ ทาน การให้ ปิยวาจา การเจรจาด้วยคำอ่อนหวาน อตถจริยา การประพฤติเป็นประโยชน์แก่กัน สมนัตตตา การวางตนเสมอ ไม่ยกตนข่มผู้อื่น เป็นต้น

หลังอาหารกลางวันที่โรงแรมใหม่ที่ผุดขึ้นราวกับดอกเห็ด พร้อมกับนักท่องเที่ยวมากมาย ก็ไปทอดผ้าป่าที่วัดไทยศิริราชคฤห์ แล้วไปนมัสการพระเจดีย์ที่ปรีณิพพานของท่านพระสารีบุตรที่นาลันทา จากกลับได้เปลี่ยนมานั่งรถคันที่ 1 (ตามคำร้องขอของผู้กำกับบุญลือ) เพื่อบรรยายความเป็นไปของสถานที่ต่างๆ ให้สหายธรรมที่สนใจฟังระหว่างทางผ่านร้านขายขนมชาซา ขนมที่มีประวัติเก่าแก่นับพันๆ ปี จึงได้เล่าเรื่องโกสิยเศรษฐี เศรษฐีที่ตระหนี่มาก อยากจะกินขนมชาซา แต่กลัวคนอื่นจะเห็นแล้วมาขอแบ่ง จึงให้ภรรยาขึ้นไปทำขนมบนปราสาทชั้น 7 แต่เพราะได้สะสมบุญญาบารมีมาบริบูรณ์ พระผู้มีพระภาคจึงทรงส่งท่านพระโมคคัลลานะมาปราบให้คลายความตระหนี่ (ได้แบ่งขนมให้ท่านนาคหนึ่ง) และเมื่อได้ฟังธรรมจากพระผู้มีพระภาค ก็บรรลुเป็นพระโสดาบัน

จะเห็นชัดว่า ความตระหนี่หรือปัญญาล้วนแต่เป็นธรรมแต่ละหนึ่ง ไม่ใช่ว่าตระหนี่แล้วจะมีปัญญาไม่ได้ ธรรมเกิดขึ้นทำกิจคนละขณะกัน ไม่ใช่ตัวตนจริงๆ บังคับบัญชาก็ไม่ได้ แล้วแต่เหตุปัจจัย

เราพยายามตั้งใจฟัง เพื่อให้กำลังใจคนบรรยาย แต่ความเหนื่อยล้าจากการขึ้นเขาและอ่อนเพลียทำให้กลับไปเกือบตลอดทาง ส่วนคนบรรยายบอกว่า เมื่อได้บรรยายเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เกิดปีติเพราะซาบซึ้งในพระมหากรุณาคุณ ที่ทรงเกื้อกูลต่อสัตว์โลกให้พ้นทุกข์ รู้สึกว่าเวลาเดินทางสั้นมาก เป๊

เดี๋ยวก็ถึงพุทธคยาเสียแล้ว อยากจะไปให้ไกลออกไปอีก เพราะมีเรื่องที่ยากจะเล่าอีกมาก เช่น เรื่องนางรัชชมาลา ทาสีในหมู่บ้านบ้านคยาที่มีความทุกข์จากการถูกนายจ้างสาวทุบตี จนคิดฆ่าตัวตาย ตั้งใจจะผูกคอตายที่ต้นไม้ในป่า พระผู้มีพระภาคเสด็จมาโปรด นางได้ฟังธรรมบรรลुเป็นพระโสดาบัน หรือเรื่องชวานาในเมืองคยา ที่หักร้างทางพงเพื่อทำนา พระผู้มีพระภาคทรงเสด็จไปปราศรัยกับชวานานั้นบ่อยๆ จนชวานาคิดว่าพระผู้มีพระภาคคงทรงอยากเสวยข้าวในนา ตั้งใจว่าเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วจะนิมนต์พระสงฆ์ มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ไปฉันภัตตาหารที่บ้านในวันรุ่งขึ้น แต่คืนนั้นก็เกิดพายุฝนหนักน้ำท่วมทำให้ข้าวในนาเสียหายทั้งหมด ชวานานั้นเสียใจมาก พระผู้มีพระภาคทรงแสดงอดีตกรรมที่เขาเคยเศร้าโศกเพราะความโลภมาแล้ว เมื่อครั้งชวานาเป็นกษัตริย์ที่ตอนแรกสละราชสมบัติให้น้องชาย แต่ภายหลังมาทวงคืน และทำสงครามเพื่อขยายอาณาเขตให้กว้างขวางไปไม่สิ้นสุด เท่าไรก็ไม่พอ เมื่อไม่ได้อย่างหวังก็ทรงล้มป่วย เมื่อได้ฟังเรื่องในอดีตของตน ชวานาก็ได้บรรลुเป็นพระโสดาบัน เป็นต้น และยังมีเรื่องอื่นๆ อีกมากที่ยังอยากจะบรรยายต่อ

สาธุ แต่ขอให้ท่านเดินทางต่อไปคนเดียวเถิดเจ้าคะ ตอนนี้ก็เกือบจะสามทุ่มแล้ว ขอรับประทานอาหารค่ำแล้วนอนก่อนดีกว่า ธรรมนั้นดี แต่จะแสดงก็ต้องดูคนฟังว่าพร้อมหรือไม่ หิวหรือเปล่า ง่วงนอนหรือยังด้วย คงจะลืมที่ท่านแสดงไว้ในมงคลสูตรว่า “กาเลน ธัมมัสสวนัง” ฟังธรรมตามกาลที่เหมาะสม จึงจะเป็นมงคลต่อผู้ฟัง

คู่พารามสี เมืองที่มีประวัติยาวนานที่สุดในโลก

25 พ.ย. 55

ตั้งแต่เช้าเพื่อเจริญกุศลประการต่างๆ มีใสบาตรที่บริเวณพระมหาเจดีย์ โดยคุณเล็กเตรียมอาหารกล่องให้คู่ละ 1 กล่อง และเราได้แจกทัບติมอินเดียวคนละ 1 ลูก ซึ่งหลายคนนำไปใสบาตร มีพระภิกษุมากมายหลายชาติ เราได้ใสบาตรพระไทยและสามเณร ธิเบตที่เดินออกจากพระเจดีย์นับเป็นร้อยๆ รูป แต่ใส่ได้เพียง 3 รูป สงสารรูปอื่นๆ เหมือนกัน ท่านยังเป็นเด็กน้อยจึงมองกันตาละห้อย แต่ทำอย่างไรได้ของมีแค่นี้แล้วไปช่วยกันห่มผ้าพระเจดีย์ โดยคุณประสาร และคุณรัชนิวรรณ บุญชูเป็นเจ้าภาพ ท่านให้น้องเตี้ยซื้อผ้าสวองามจากเมืองไทยมาหลายผืน เพื่อห่มพระเจดีย์เกือบทุกแห่งที่

สามารถจะห่มได้ เริ่มตั้งแต่พระมหาเจดีย์ที่พุทธคยาเป็นต้น พยายามค้นในอุปทานว่า มีกล่าวถึงอันสังข์ของการห่มผ้าพระเจดีย์ไว้หรือไม่ แต่ยังไม่พบ ผู้ใดพบ กรุณาบอกด้วย แต่คิดว่า การห่มผ้าด้วยศรัทธาเพื่อเป็นพุทธบูชาเป็นกุศล ย่อมให้ผลที่ดี เป็นสุข ทั้งนั้น เพราะแม้แต่ถวายดอกบวบ ดอกฟักทองที่เก็บมาด้วยกุศลจิต ตายแล้วยังไปเกิดในสวรรค์ได้ (เห็นชัดเจนว่า กุศลนี้ยังไม่บริสุทธิ์ ไม่ใช่บารมีเพื่อหลุดพ้น เพราะยังหวังผล)

ต่อจากนั้นก็พากันถวายผ้าป่าที่วัดป่าไทยพุทธคยา ที่อยู่ติดกับพระมหาเจดีย์ วัดป่าเจริญก้าวหน้ามาก มาแต่ละครั้งก็เปลี่ยนแปลงไป ครั้งนี้คงเกือบจะเสร็จสมบูรณ์ เห็นโบสถ์ศิลปะล้านนา สวยงามมาก

เสร็จแล้วก็พากันไปถวายผ้าป่าที่วัดไทยพุทธคยา เป็นวัดที่รัฐบาลไทยสมัยจอมพล ป. พิบูลย์สงครามสร้างขึ้นในโอกาสฉลองกิ่งพุทธกาล พ.ศ. ๒๕๐๐

ได้พากันไปเยี่ยมชมวัดชาติต่างๆ โดยแวะที่วัดญี่ปุ่น ที่มีพระพุทธรูปญี่ปุ่น สวยงามมาก

มีเวลาเหลือจึงพากันนั่งรถไปบ้านนางสุชาดา ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำเนรัญชรา แต่ละแห่งมีแต่รถบัสพานักแสวงบุญเยี่ยมชมสถานสำคัญต่างๆมากมาย มีโรงแรมสร้างใหม่ อีกหลายแห่งที่ฝั่งตรงข้าม พวกเราจึงไม่ได้ลงจากรถ คุณเนนอิฐที่แสดงตำแหน่งบ้านของ

นางสุชาดา ผู้ถวายข้าวมธุปายาสแก่เจ้าชายสิทธัตถะในตอนเช้าวันเพ็ญ เดือน ๖ แล้วก็
ย้อนไปดูสถานที่พระโพธิสัตว์ลอยถาดริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา

จากลัทธิโรงแรม รถแล่นผ่านวัดไทยสร้างใหม่อีก 2 แห่ง วัดไทยก็ผูกเป็นดอกเห็ด
เหมือนกัน แต่ไม่ได้หมายความว่า ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนากลับไปสู่อินเดียแล้ว แต่
เป็นวัดให้คนไทยที่ไปแสวงบุญได้พักและทำบุญนั่นเอง เพราะทุกคนก็อยากจะทำบุญใน
ดินแดนพุทธภูมิด้วยกันทั้งนั้น ยิ่งไปยาก ยิ่งมีศรัทธาทำบุญมากขึ้น

กลับมาทานอาหารกลางวันที่โรงแรมทัชดาบาร์ตอน 11 โมง แล้วเตรียมตัวเดิน
ทางไกลไปพาราณสีเวลาเที่ยง ได้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ โดยทางเครื่องบินและโดยรถ
บัส เราเลือกไปโดยรถบัส เพื่อให้ถูกใจคนใกล้ตัว ที่อยากมีเวลาเดินทางนานๆ จะได้เล่า
เรื่องพระผู้มีพระภาคทรงดำเนินด้วยพระบาทเปล่าจากเมืองคยา ไปโปรดปัญจวัคคีย์ที่ป่า
อิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี พระผู้มีพระภาคทรงเสด็จดำเนินไปโดยไม่ใช้ยานแต่
ทรงประกอบด้วยพระทศพลญาณ โดยเฉพาะอัสวกขยญาณ ความรู้ในการกำจัดกิเลสให้
หมดสิ้น ไม่กลับมาเกิดอีกเลย ท่านดำเนินไปเพื่อเผยแผ่พระญาณที่ทรงรู้แจ้งแล้วนั้นแก่
มหาชนที่สามารถรู้ตามได้

พวกเราเดินทางด้วยยานอย่างดี ทั้งดีดแอร์ และปิดกระจกแน่นหนา กันฝุ่นละออง
มาสัมผัสกาย แต่ยังไม่มีความปัญญาใดๆเลย เพียงได้ฟังพระธรรมที่ทรงแสดงพอเข้าใจ
บ้าง รู้ว่าทางนี้เป็นทางเดียวที่นำไปสู่ความรู้ยิ่ง และหนทางนั้นก็ยิ่งอีกยาวไกลกว่าจะถึง
จุดหมาย คือ การรู้แจ้งอริยสัจธรรม

ถนนจากพุทธคยาไปพาราณสีดีขึ้นมาก ไม่ขรุขระ กระแทกกระเทือนเหมือนเดิม
ได้ชมทิวทัศน์สองข้างทางที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสวนผักนานาชนิด รวมทั้งทุ่งสีทองของ
ข้าวสาลีที่ออกรวงสุกพร้อมเก็บเกี่ยว ได้เห็นหญิงอินเดียใส่紗สำหรับหลาเกลือสันสดใส
ทำงานในทุ่งนาข้างทาง (เห็นไกลๆ ไม่รู้ว่า สาวหรือไม่) ทำให้อดคิดถึงเรื่องหนึ่งใน
ธรรมบทไม่ได้ ที่มหาทุกตะ (คนที่จนอย่างยิ่ง) ถูกผู้ฉลาดชวนให้เลี้ยงอาหารพระภิกษุ 1
รูป ในครั้งที่พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระภิกษุ 500 รูปเสด็จมาที่หมู่บ้านนั้น เขาคิดว่า ที่
เขายากจนเพราะไม่เคยทำทานมาก่อน จึงรับถวายอาหารแก่ภิกษุตามที่ถูกชักชวน แต่ไม่
มีเงิน ตนและภรรยาจึงไปรับจ้างทำงาน โดยภรรยารับจ้างฝัดข้าว ระหว่างทำก็มีความปิติ
มากที่จะได้ทำบุญ นางทั้งร้องเพลง อาการที่ฝัดข้าวก็เหมือนกับเต้นรำ (เหมือนเห็นภาพ

หญิงอินเดียแต่งสาหรืทำงานในทุ่งนาข้างทาง) ส่วนมหาฤคตะนั้นไปเก็บผัก คนขายปลาตะเพียนเห็นเข้าก็ให้มาช่วยรื้อปลาตะเพียน แล้วให้ปลาตะเพียนเป็นรางวัล เขาและภรรยาจึงได้ปรุงอาหารถวายพระด้วยปลาตะเพียนนั้น แต่คนที่ชักชวนเขาไว้นั้น ลืมจดชื่อมหาฤคตะไว้ เขาเสียใจมาก เมื่อมีคนแนะนำว่า ให้ไปคอยที่สำนักของพระผู้มีพระภาค เขาจึงไปที่นั่น พระผู้มีพระภาคทรงส่งบาตรให้เขา เขาได้ถวายทานแด่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาติสุดท้ายได้เป็นบัณฑิตสามเณร ที่มารดา ผู้เป็นโยมอุปัฏฐากของท่านพระสารีบุตร แพ้ท้องอยากกินปลาตะเพียน ท่านเองบรรลุนิพพานตั้งแต่อายุ 7 ขวบ

เตรียมตัวไปเข้าห้องน้ำธรรมชาติข้างทาง แต่ผิดหวัง เพราะรถพาไปจอดร้านขายกล้วย (ขาไถ่นมของอินเดีย) เป็นตึกใหญ่โตโอโถง มีห้องน้ำที่สะอาดสะอาดอันให้ใช้บริการ ได้นั่งเล่น ดูผู้คนนักแสวงบุญชาติต่างๆ มาหยุดพักดื่มชาและเข้าห้องน้ำที่ร้านนี้หลายสิบคน สาวพม่าคนหนึ่งเข้ามาคุยด้วย เพราะเห็นว่าเป็นคนไทย เธอบอกว่า ส่งลูกไปเรียนที่เอบแบค กรุงเทพ 2 คน เธอไปเที่ยวกรุงเทพบ่อยๆ คงเป็นเศรษฐีพม่า

เมืองพาราณสีเป็นเมืองที่ประวัดียาวนาน ในชาดกจะกล่าวถึงเมืองพาราณสีเสมอ เช่นเรื่องของท่านสุปปพุทธภูฏิ ท่านเคยเกิดเป็นพระเจ้าพรหมทัต แห่งเมืองพาราณสี ครั้งหนึ่งเมื่อเสด็จประพาสพระนคร เพื่อให้ชาวเมืองชื่นชม แต่ด้วยพระบารมีของพระปัจเจกพุทธเจ้าที่เข้ามาในเมืองเวลานั้น ทำให้ชาวเมืองหันมามองพระปัจเจกพุทธเจ้ากันหมด ไม่มองพระองค์เลย จึงทรงพิโรธแล้วตรัสว่า คนจี้เรื้อนที่ไหน พร้อมกับถ่มพระเขษะ หลังจากสิ้นพระชนม์แล้วตกนรก ในสมัยพระผู้มีพระภาคพระองค์นี้ได้เกิดเป็นสุปปพุทธะ คนจี้เรื้อน เทียวขอทานอยู่ในกรุงราชคฤห์ เพราะเป็นจี้เรื้อนจึงนอนไม่หลับสนิท หลับๆ ตื่นๆ จึงได้ชื่อว่า สุปปพุทธะ ต่อมาได้ฟังธรรม บรรลุเป็นพระโสดาบัน

ในสังสารวัฏที่ยาวนานกำหนดเบื้องต้น เบื้องปลายไม่ได้นี้ ตราบใดที่ยังมีกิเลส ก็เป็นเหตุให้ทำทั้งอกุศลและกุศลมากมาย โลกมนุษย์จึงเป็นที่ดูผลของบุญและบาป และดูบุญและบาป ถ้าเชื่อกรรมและผลของกรรมแล้ว ก็จะไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามใคร แม้แต่ขอทานจี้เรื้อน เพราะเราอาจเคยเป็นอย่างนั้น หรือจะเป็นอย่างนั้นในอนาคตก็ได้ ที่จริงแล้วจะเป็นอะไร ก็เป็นเพียงสมมติบัญญัติที่ใช้เรียกสภาพกรรมแต่ละอย่างที่เกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัยเท่านั้นเอง

กว่าจะถึงเมืองพาราณสีได้ก็ค่ำ (จำเวลาแน่นอนไม่ได้ เพราะหลายสิบวันผ่านมาแล้ว) ได้พักที่โรงแรมทัชเกทเวย์ ระดับ 5 ดาว พวกที่มาโดยเครื่องบินมานั่งคอยที่ล็อบบี้ของโรงแรมนานแล้ว มาพาราณสีหลายครั้ง ครั้งนี้ได้พักโรงแรมดีที่สุดในอาหารอินเดียก็อร่อยมาก โดยเฉพาะขนมหวาน ที่ชื่อ กุหลาบมุนจา ที่เป็นแป้งก้อนกลมสีน้ำตาลเข้มแช่ในน้ำเชื่อม เห็นตอนแรกคิดว่าเป็นพุทราสดลูกใหญ่เชื่อม อาหารกลางวันที่เป็นบุฟเฟต์ ก็มีอินเดียพื้นเมืองแต่งสาหรืหุรหามาทานด้วย คงเหมือนโรงแรมห้าดาวของไทย

รสของกุหลาบมุนจานั้นดับไปนานแล้ว แต่พอมารู้ทีหลังว่า เป็นรายการขนมหวานของอินเดียที่เป็นที่นิยมติดอันดับโลก ก็หวนนึกถึงรสนั้นอีก แต่ก็จำไม่ได้แล้ว เพียงแต่รู้ว่าอร่อยเท่านั้นเอง เพราะไม่ใช่ขณะที่รสกำลังปรากฏ ขณะลิ้มรสนั้นดับไปนานแล้ว เหลือแต่ความทรงจำซึ่งก็ไม่เที่ยงเหมือนกัน

รวมพลถวายพระรัตนบุษยภาสน์โศกมหาราชปรีวรรต

26 พ.ย. 55

วันนี้เป็นวันสำคัญที่รอคอยมาเป็นปี ตั้งแต่เมื่อทราบว่า มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะถวายพระรัตนบุษยภาสน์โศกมหาราชปรีวรรต (ทราบว่า รศ. ดร. สวนิต ยมาภัย เป็นผู้ตั้งชื่อ ซึ่งแปลว่า ภาชนะที่ประกอบด้วยรัตนะมีรูปทรงเหมือนดอกบัวตูม เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ตามที่พระเจ้าโศกมหาราชทรงสร้างไว้) ซึ่งมีที่มาว่า

ในการไปนมัสการสังเวชนียสถาน ที่ประเทศอินเดีย เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมานั้น ขณะที่กราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุที่สารนาถ เมืองพาราณสี ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้สังเกตเห็นรอยร้าว ณ ที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ จึงเกิดความคิดว่า พระบรมสารีริกธาตุควรจะได้ประดิษฐานอยู่ในที่ที่เหมาะสม จึงกราบนมัสการเรียนให้ท่านพระสีวลีเถระ ซึ่งเป็นพระเถระที่ดูแลได้รับทราบว่า มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาขอโอกาสเจริญกุศลด้วยการสร้างที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขึ้นใหม่ แทนที่ประดิษฐานเดิม

ท่านพระสีวลี ได้กล่าวว่า ที่ประดิษฐานเดิมเป็นของพระเจ้าโศกมหาราช ส่วนที่ครอบชั้นที่สองนั้นเป็นของรัฐบาลอินเดีย สร้างในสมัยของท่านอนาคาริกธรรมปาละ ถ้ามูลนิธิจะสร้าง ก็ขอให้สร้างเป็นที่ครอบที่ประดิษฐานดังกล่าว พร้อมทั้งให้ความแข็งแรง เนื่องจากทุกวันเพ็ญเดือน ๑๒ จะมีการอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ (ที่สารนาถ) ไว้บนหลังช้าง แห่รอบเมืองพาราณสี เพื่อให้ประชาชนได้กราบสักการบูชา

เมื่อวันที่ ๑๗ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ พล.ต.ดร.วีระ พลวัฒน์ กรรมการและเลขานุการมูลนิธิฯ (ผู้ออกแบบ, เขียนแบบ) อาจารย์พีระพล คล้ายณรงค์ (ช่างทองหลวง ผู้ออกแบบ, เขียนแบบ และสร้างที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ) พร้อมด้วยคุณผเดิม ยี่สมบุญ เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ได้เดินทางไปที่สารนาถ เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย เพื่อถ่ายรูป วัดขนาดและออกแบบ ฯลฯ เพื่อให้ทางมหาโพธิสมาคมแห่งประเทศไทยได้รับทราบคร่าว ๆ โดยมีท่านพระเรวัตตะเถระ เลขานุการมหาโพธิสมาคม และพระสีวลีคอยอำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อทั้ง ๓ ท่านได้เดินทางกลับมาถึงเมืองไทย แล้ว พล.ต.ดร.วีระ พลวัฒน์ ได้เป็นตัวแทน นำพรอันประเสริฐนี้มาฝากพวกเราชาวมูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาว่า ได้ขอโอกาสสร้างที่ครอบที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ด้วยความวิจิตรสวยงามอลังการ ครอบที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระเจ้าอโศกมหาราช และที่ครอบเดิมของท่านอนาคาริกธรรมปาละ หมายความว่า ของมูลนิธิฯ จะเป็นขั้นที่ ๓ ซึ่งจะประดิษฐานต่อไปอีกถึง ๒,๕๐๐ กว่าปี

สำหรับการสร้างในครั้งนี้อาจารย์พระพล คล้ายณรงค์ ได้บอกว่า จะเป็นการสร้างตามแบบที่ได้เอาไว้ตามจินตนาการอย่างสุดความสามารถ ซึ่งจะแตกต่างจากการสร้างที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุของท่านพระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะ ที่พุทธคยาที่สร้างตามเพชร พลอย ฯลฯ ที่ผู้มีจิตศรัทธาได้บริจาคมา โดยจะใช้ทองคำ เงิน เป็นหลักพร้อมทั้งพลอยจากจังหวัดจันทบุรี ซึ่งอาจารย์พระพล จะเดินทางไปรับด้วยตนเอง ส่วนเพชร พลอย ที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคมา ถ้าไม่ตรงตามแบบที่เอาไว้ ก็จะนำไปแลก ณ สถานที่ดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งพลอยตามแบบที่เอาไว้

จึงเป็นโอกาสที่ดียิ่งยิ่ง ที่พวกเราชาวมูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะได้ร่วมกันเจริญกุศลในครั้งนี้ อันเป็นการกระทำสิ่งที่ดีสมควรที่สุดแก่พระบรมสารีริกธาตุ ดังข้อความซึ่งสรุปจากคำกล่าวของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ว่า

ผู้ที่ได้กระทำกุศล คือ ได้ศึกษาธรรมด้วยความเคารพอย่างยิ่ง และทำทุกอย่างที่จะดำรงพระศาสนาด้วยความถูกต้องไว้ เมื่อได้มีโอกาสที่จะกระทำสิ่งที่เป็นพรอันประเสริฐที่มีโอกาสจะได้สร้างที่ครอบที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุในครั้งนี้ ก็คงจะได้ร่วมใจกัน ซึ่งทุกครั้งที่มีการกระทำอะไร มูลนิธิฯ ไม่มีการเรียไร ทุกคนมาด้วยศรัทธา ทุกอย่างที่ทำมาจากแรงศรัทธาของทุกคน

(คัดลอกจาก ...พร อันประเสริฐ ... สร้างที่ครอบที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ที่สารนาถ โดย มศพ. วันที่ 27 ม.ค. 55)

และวันที่รอคอยที่จะได้ถวายพระรัตนนุชยกษัตริย์โกกมหาราชปริวรรต ที่สำเร็จสวยงามอลังการตามความตั้งใจ ด้วยแรงศรัทธาของทุกฝ่าย แก่สมาคมมหาโพธิ์ สารนาถ

ก็มาถึงในวันนี้ พวกเรามากันหลายสาย (ตามเหตุปัจจัย) คือ ทักหน้านำโดยคุณเล็ก สุรภา ภาวนานันท์ 82 ท่าน ทักหลวง นำโดยท่านอาจารย์ ประมาณ 160 ท่าน และทักหลัง (พวกมาที่หลังและกลับก่อน) นำโดยน้องเบญจวรรณ รัศมีสุวรรณกุล และคุณขาว เกียรติศักดิ์ อีกประมาณ 20 ท่าน มาพบกันในวันนี้ที่พระมูลคันธกุฎี สารนาถ เมืองพาราณสี

พวกเราจึงรีบไปพระมูลคันธกุฎีแต่เช้า เพื่อไปคอยต้อนรับท่านอาจารย์ คราวนี้ไปถึงก่อนท่าน และได้คอยยืนต้อนรับท่านและคณะจริงๆ ท่านบอกว่า ดีแล้วที่มากันแต่เช้า เพราะเดี๋ยวคนจะเยอะมาก

พวกเราได้เข้าไปนั่งในพระมูลคันธกุฎีที่ดูสวยงามในยามเช้าที่แสนสดใส อากาศหนาวเย็น บริเวณโดยรอบประดับด้วยธงฉัพพัชณรังสี ธงพระพุทธศาสนาของศรีลังกา

ได้กราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุและได้เทินศิระษะในที่ประดิษฐานเดิม และได้กราบนมัสการอีกครั้งในพระรัตนบุษยภาชน์โอศกมหาราชปรีวรรต

ไม่ได้ถ่ายภาพ เพราะคนมากมาย ลูกนั่งไม่สะดวก แต่คงได้ชมภาพถ่ายจากหลายท่านโดยเฉพาะของน้องวันชัย ภู่งาม ประชาสัมพันธ์มูลนิธิฯ ในกระหู่ของท่านแล้ว รวมทั้งภาพวิดีโอ ของคุณวีระยุทธ สันตยานนท์ด้วย

พวกเราผู้ร่วมบริจาคปลื้มปิติที่ได้ถวายสิ่งสวยงาม อลังการ มีค่ามาก อย่างพระรัตนบุษยภาชน์โอศกมหาราชปรีวรรต เป็นพุทธบูชาแล้ว แต่ไม่ทราบว่ ขณะที่ปลื้มปิตินี้เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่งที่เกิดดับเหมือนสภาพธรรมอื่นๆ ที่เป็นอนัตตา ถ้าติดข้องใน

ความสวยงาม หรือความปลื้มปตินั้นก็เป็นอกุศล ทั้งนี้เพราะกุศลนั้นยังเป็นอามิสบูชา ซึ่งแม้จะเป็นกุศล ก็ยังเป็นเหตุให้อยู่วิภวาทะ ยังไม่ใช่ปฏิบัติบูชาที่พระผู้มีพระภาคทรงสรรเสริญว่า เป็นการบูชาที่เลิศที่สุด ที่เกิดขึ้นจากการฟังพระธรรมแล้วไตร่ตรองให้เข้าใจ จนกระทั่งสามารถรู้เฉพาะลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏตามปกติ ตามความเป็นจริง จนเข้าใจว่า ทุกอย่างเป็นธรรม และธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ซึ่งความเข้าใจนี้ไม่สามารถเกิดได้เอง ถ้าพระผู้มีพระภาคไม่ทรงตรัสรู้และทรงแสดงธรรม ดังนั้นจึงควรถึงอริยสาวิตี พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธรูปเป็นที่พึ่ง ซึ่งเป็นเบื้องต้นของพระไตรปิฎก เพราะเกิดความเลื่อมใสว่า พระพุทธรูปทรงรู้ในสิ่งที่คนอื่นและตนเองไม่รู้ จึงทรงเป็นที่พึ่งได้ เพราะทราบว่าความรู้ของพระองค์ทำให้หมดทุกข์ทั้งปวงได้

(จากบางตอนของคำบรรยายของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ในชั่วโมงพระสูตร วันเสาร์ที่ 22 ธ.ค. 55)

หลังจากพิธีถวายแล้ว คณะท่านอาจารย์ก็ไปถวายภัตตาหารเพลแก่พระภิกษุที่สมาคมมหาโพธิ์ ที่อยู่ฝั่งตรงข้าม พวกเรา ท้าพหน้า แยกไปถวายผ้าป่าที่วัดไทยสารนาถที่ประดิษฐานพระพุทธรูปยืน คิดว่า จำลองแบบจากพระพุทธรูปในอัฟกานิสถานที่ถูกพวกตาลิบันยังทำลาย วัดนี้เจริญก้าวหน้าด้วยสิ่งก่อสร้างมากมายหลายอย่าง ดูสวยงามกว่าปีก่อนที่ไปมาก

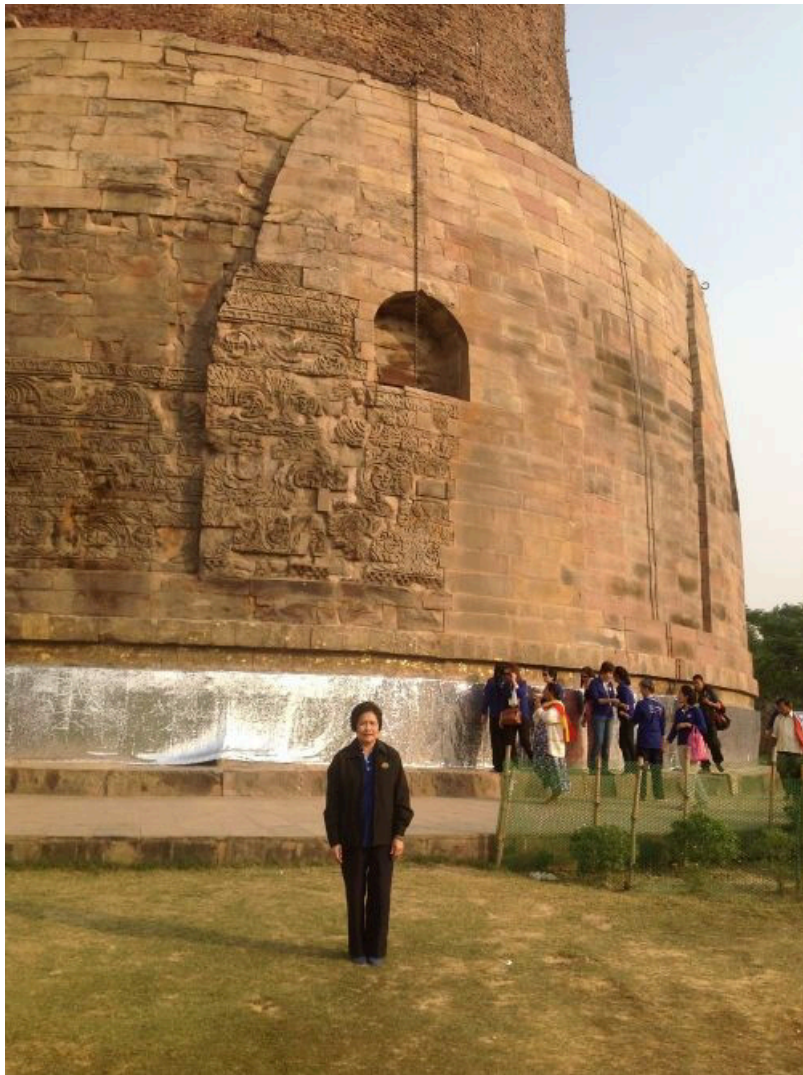
เมื่อพระภิกษุทราบบว่า พวกเรามาจากมูลนิธิศึกษาและเผยแพรพระพุทธศาสนา ก็บอกว่าให้ไปช่วยกันเผยแพรที่อินเดียบ้าง แต่คิดว่า การจะให้คนอินเดียที่นับถือฮินดู เปลี่ยนมาเป็นพุทธนั้นคงยาก แต่คนไทยที่นับถือพุทธแบบฮินดูจะมีมากกว่า เพราะนิยมนบนาลขอสิ่งนั้นสิ่งนี้จากพระพรหมบ้าง พระพินนศบ้าง จากจึงจก 2 หางบ้าง ตักแกยกมือไหว้บ้าง ดันไม้และภูเขา หรืออะไรๆ ที่แปลกๆ โดยไม่รู้เลยว่า นั่นไม่ใช่คำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นกรรมวาที วิริยวาที ยกย่องการกระทำและความเพียร คนส่วนใหญ่นิยมความสบาย ไม่ต้องทำแล้วได้อย่างที่ตั้งใจ เมื่อทราบบว่า กราบไหว้สิ่งใดแล้วได้ ก็พากันกราบไหว้ ศาสนาพุทธซึ่งต้องอาศัยความเห็นถูก เข้าใจถูกในเรื่องกรรมและผลของกรรม จะได้สิ่งใดต้องจากการกระทำด้วยตนเอง ไม่ใช่ด้วยการอ้อนวอน จึงเผยแพรได้ยากกว่า แม้แต่ในคณะที่ไปด้วยกัน หลายคนก็ยังไม่เข้าใจคำสอนของพระพุทธศาสนา ยังทำบุญเพื่อขอให้ได้สิ่งที่ต้องการ เพราะยังไม่เข้าใจว่า ไม่ได้ได้เพราะขอ แต่ได้เพราะเหตุปัจจัย คือ กุศลที่ทำแล้ว ทำทานก็เพื่อสละความตระหนี่ ไม่ใช่ให้เพื่อขอ ให้ได้มากกว่าที่ให้

พระผู้มีพระภาคทรงแสดงเรื่อง ความปรารถนาที่สมหวังได้โดยยากแก่ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี มี 4 อย่าง คือ 1. ขอให้ทรัพย์จึงเกิดแก่ข้าพเจ้าโดยธรรม 2. ขอให้ยศจึงเกิดแก่ข้าพเจ้าพร้อมทั้งญาติมิตรและบริวารโดยธรรม 3. ขอให้ข้าพเจ้ามีอายุยืนยาว 4. ตายแล้ว ขอให้ได้ไปสวรรค์ และทรงแสดงเหตุให้สมหวังทั้ง 4 ประการนี้ คือ 1. ถึงพร้อม

ด้วยศรัทธา 2. ถึงพร้อมด้วยศีล 3. ถึงพร้อมด้วยจาคะ 4. ถึงพร้อมด้วยปัญญา ซึ่งไม่มีข้อใดให้ขอหรืออ้อนวอนจากสิ่งที่ตนเองคิดว่า สักคัลลิตฺถ์เลย (แม้แต่ขอจากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง ก็ไม่ได้เหมือนกัน เพราะพระองค์ทรงเป็นศาสดา ผู้สอน สาวก ผู้ฟัง เป็นผู้ปฏิบัติเอง)

หลังจากรับประทานอาหารกลางวันที่แสนอร่อยที่โรงแรมทัชเกทเวย์แล้ว ก็พากันไปสวนนาถที่อยู่ใกล้ๆกัน ประมาณ 5 กม. พวกหนึ่งไปชมพิพิธภัณฑสถานนาถ อีกพวกไปชมสถานที่สำคัญในป่าอิสิปตนมฤคทายวัน และเมื่อพร้อมกันทั้ง ๒ กลุ่มแล้ว ก็ช่วยกันห่มผ้าธัมเมกสตูป ด้วยผ้าตาดเงินสวยงาม ดูเหมือนเจดีย์สีเงินที่ส่องประกาย นำเลื่อมใสศรัทธาอย่างยิ่ง

ระหว่างคอยสนทนาธรรมกับท่านอาจารย์ที่ธัมมเมกสถูป ก็ชื่นชมกับผ้าที่ห่มพระเจดีย์ด้วยความสมัครสมานสามัคคี และเตรียมพร้อมฟังพระธรรมในสถานที่แสดงปฐมเทศนาแห่งนี้ แม้จะห่างไกลกับคำว่า “ประจักษ์แจ้งสภาพธรรมที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้” แต่ก็รู้ว่า ต้องค่อยๆ สะสมความเข้าใจไปที่ละเล็กทีละน้อยจากการฟัง สักวันหนึ่งก็จะสามารถประจักษ์แจ้งขณะที่กำลังปรากฏได้ เมื่อเหตุสมควรแก่ผล

และเมื่อท่านอาจารย์เดินทางมาถึง ก็ได้เวลาเวียนเทียนประทักษิณพอดี

เมื่อเวียนเทียนเสร็จ ก็เดินไปที่พระมูลคันธกุฎี เพื่อเวียนเทียนประทักษิณพระบรม
สารีริกธาตุในพระรัตนบุษยภาน์โศกมหาราชปรีวรรตอีกครั้ง

แต่ละวันได้เจริญกุศลทุกประการ ตั้งแต่เช้ายันค่ำ นำนุโมทนาในกุศลศรัทธา และวิริยะของทุกๆท่านจริงๆ

สู่กฐินารา

27 พ.ย.55

วันนี้ตื่นตั้งแต่ตี 4 เพื่อเดินทางไปชมแม่น้ำคงคา เหมือนเดิมที่เคยไป คือ ลงจากรถแล้วต้องเดินไปตามถนนแคบๆที่สกปรกรกรุงรัง มีทั้งคนนอน วัวนอน คนขายของ น้ำลาย น้ำหมา ปัสสาวะ อุจจาระ และมูลวัวเกลื่อนถนน ต้องคอยระวังหลบหลีกให้ดี กี่ปีๆ ก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลง คนที่เพิ่งไปครั้งแรกชมเราว่า เก่งนะ มาตั้งหลายครั้งแล้ว ยังมาอีก ถ้าเป็นเธอคงมาครั้งเดียวก็พอแล้ว

มายืนรอเรือที่ทำน้ำใหญ่ มีผู้แสวงบุญชาวไทยมากมาย มีพระคุณเจ้าที่ยืนใกล้ๆ กันประกาศเรียกโยมให้ลงเรือด้วยภาษาไทย จึงกราบนมัสการ ท่านถามว่า มาจากไหน บอกว่า เป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ มุลินธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่วนท่านอยู่สำนักปฏิบัติแก้วนมิ อำเภอลาดบัวหลวง อโยธยา (บ้านเกิดของคุณพ่อตัวเองพอดี) ท่านตื่นตื่น บอกว่าที่สำนักได้นำศีลธรรมของท่านอาจารย์ไปเปิดให้ลูกศิษย์ฟัง พร้อมกับบอกญาติโยมด้วยว่า นี่ลูกศิษย์อาจารย์สุจินต์ ได้ให้นุโมทนากันและกัน พลอยได้หน้าได้ตาขึ้นด้วยเพราะอาศัยชื่อท่านอาจารย์

ทุกคนลงเรือลำใหญ่ลำเดียวกัน (เพิ่งทราบว่า พี่เดือนฉายและพรรคพวกอีก 6 คน ลงมารอที่ลือบบี่โรงแรม เมื่อรถออกไปแล้ว จึงพลาดการชมแม่น้ำคงคา ด้วยความเข้าใจผิด เพราะหลายคนสมัครใจไม่ไป เนื่องจากเคยไปมาหลายครั้งแล้ว หรือไม่อยากตื่นเช้า มีดและอากาศก็หนาวเย็นด้วย)

คราวนี้ขอให้พาไปดูฝั่งนรก คือ ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำคงคา ที่มองเห็นเนินทรายสูง ไม่เห็นอะไรหลังเนินทราย และไม่มีผู้คนเลย ลงจากเรือ ปีนเนินทรายขึ้นไป ก็เห็นทุ่งมัสตาร์ดกว้างใหญ่ ออกดอกสีเหลืองสวยงาม

เมื่อมองไปทางฝั่งสวรรค์ที่มีปราสาท ตึกงามทั่วป่านั้น ก็ได้เห็นภูมิทัศน์ที่สวยงามไปอีกแบบ เพราะมองจากมุมต่าง สิ่งที่ปรากฏทางตาก็แปลกไปกว่าเดิม แต่ทั้งหมดนั้นก็ยัง

ไม่รู้ว่าเป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏทางตาเท่านั้น ไม่ใช่ปราสาท ตึกรามบ้านช่อง หรือผู้ที่กำลังอาบน้ำล้างบาป ที่คิดว่ามีจริงๆ ไม่ต่างอะไรกับภาพวาดบนกระดานเลย เพราะมีสีแตกต่างกัน จึงทำให้เห็นเป็นสิ่งที่นั่นสิ่งนี้ ถ้าเป็นสีเดียวกันหมด เช่นเป็นสีขาว ก็เป็นกระดาดเปล่า ถ้าเป็นสีคำอย่างเดียว ก็เป็นกระดาดคำเท่านั้นเอง แม้จะทรงแสงโดยละเอียดอย่างไร ก็ยังไม่รู้ผู้นั้นแหละ ธรรมก็ยังลึกซึ้งเพราะเห็นยากอยู่ดี (สำหรับปฤชณผู้มีศบอดเช่นเรา)

รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมแล้ว ก็เดินทางไปกุสุณาร่า ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง คนใกล้ชิดตัวดีใจมากที่จะได้บรรยายธรรมในรถนานๆ ส่วนเราก็เตรียมตัวหลับในรถให้สบายตามเคย

หลังจากไหว้พระสวดมนต์ตามธรรมเนียมที่ตกลงกันแล้ว ก็ได้โอกาสที่จะอธิบายถึงที่มาของการสวด นโม ตัสสะ ภควโต อร หโต สัมมาสัมพุทฺธสสะ ซึ่งข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก เล่มที่ ๒ ทิฆนิกาย มหาวรรค สักกปัญหสูตร กล่าวถึงท้าวสักกะได้เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคที่ถ้ำอินทสาละ ณ เวทียกบรรพต พระนครราชคฤห์ เพื่อทูลถามปัญหา 10 ข้อ ซึ่งมีข้อความโดยย่อจากพระไตรปิฎกฉบับประชาชน ย่อโดยท่านอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพว่า

ลักกปัญหาสูตร

สูตรด้วยปัญหาของท้าวสักกะ

พระผู้มีพระภาคประทับ ณ ถ้ำอินทสาละ ใกล้เวทียกบรรพต ทางทิศเหนือของหมู่บ้านพราหมณ์ ชื่ออัมพสณฑ์ ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของกรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ.

ท้าวสักกะใคร่จะไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค จึงเรียกปัญจสิขะบุตรคนธรรพ์มา ชวนให้ไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคด้วยกัน ปัญจสิขะถือพิณมีสีเหลืองเหมือนผลมะตูมไปด้วย เมื่อไปถึงที่ประทับแล้ว ท้าวสักกะจึงให้ปัญจสิขะบุตรคนธรรพ์หาทางทำความพอพระทัยให้พระผู้มีพระภาคก่อนที่จะได้เข้าไปเฝ้า.

ปัญจสิขะบุตรคนธรรพ์ถือพิณเข้าไปยืน ณ ที่ควรส่วนหนึ่ง ไม่ไกลหรือใกล้เกินไปดีคิดพิณ กล่าวคาถาด้วยพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ พระอรหันต์ และกาม.

พระผู้มีพระภาคตรัสชมแก่ปัญจสิขะบุตรคนธรรพ์ว่า เสียงพิณกับเสียงเพลงขับเข้ากันดี แล้วตรัสถามว่า คาถาอันเกี่ยวข้องกับพระพุทฺธ เป็นต้นนี้ แต่งไว้ตั้งแต่ครั้งไร

ปัญจสิขะกราบทูลว่า ตั้งแต่ครั้งพระผู้มีพระภาคตรัสรู้ใหม่ ๆ ประทับที่ต้นอชปาลนิโครธ ใกล้ฝั่งน้ำเนรัญจรา.

ครั้งได้โอกาส ท้าวสักกะพร้อมด้วยบริวารก็เข้าไปเฝ้า เมื่อได้ตรัสสัมโมทียกถาพอสมควรแล้ว พระผู้มีพระภาคก็ทรงให้ท้าวสักกะกราบทูลถามปัญหาได้ ต่อไปนี้เป็นคำถามและพระพุทฺธคำรับตอบ.

๑. ถาม เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์ และหมู่สัตว์เป็นอันมากอื่น ๆ ถูกอะไรผูกมัด แม้ตั้งใจว่าจะไม่จองเวร ไม่ใช้อาชญา ไม่มีศัตรู ไม่เบียดเบียน อยู่อย่างไม่มีเวร แต่ก็ต้องจองเวร ใช้อาชญา มีศัตรู เบียดเบียน และอยู่อย่างมีเวร.

ตอบ มีความริษยาและความตระหนี่เป็นเครื่องผูกมัด.

๒. ถาม ความริษยาและความตระหนี่เกิดจากอะไร.

ตอบ เกิดจากสิ่งเป็นที่รักและสิ่งอันไม่เป็นที่รัก เมื่อไม่มีสิ่งเป็นที่รักและไม่เป็นที่รัก ก็ไม่มีความริษยาและความตระหนี่.

๓. ถาม สิ่งเป็นที่รักและไม่และเป็นที่รักเกิดจากอะไร.

ตอบ เกิดจากความพอใจ เมื่อไม่มีความพอใจ ก็ไม่มีสิ่งที่เป็นที่รักและไม่เป็นที่รัก.

๔. ถาม ความพอใจเกิดจากอะไร.

ตอบ เกิดจากความตริก (วิตก) เมื่อไม่มีความตริก ก็ไม่มีความพอใจ.

๕. ถาม ความตริกเกิดจากอะไร .

ตอบ เกิดจากตัณหา ความทะยานอยาก มานะ ความถือตัว ทิฏฐิ ความเห็นผิด เป็นเหตุให้เนิ่นช้า

๖. ถาม ภิกษุปฏิบัติอย่างไร จึงเชื่อว่าปฏิบัติข้อที่ปฏิบัติที่สมควร ที่ให้ถึงความดับส่วนแห่งความกำหนดหมายกิเลสเป็นเหตุให้เนิ่นช้า.

ตอบ โสมนัส (ความดีใจ) โทมนัส (ความเสียใจ) อุเบกขา (ความวางเฉย) มีอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งควรส้องเสพ อีกอย่างหนึ่งไม่ควรส้องเสพ คือเมื่อส้องเสพโสมนัส เป็นต้น อย่างใดอย่างหนึ่ง กุศลธรรมเสื่อมไป อกุศลธรรมเจริญขึ้น สิ่งนั้นก็สมควรส้องเสพ ถ้าอกุศลธรรมเสื่อมไป กุศลธรรมเจริญขึ้นสิ่งนั้นก็ควรส้องเสพ . ธรรมที่ควรส้องเสพนั้น คือที่มีวิตก (ความตริก) มีวิจารณ์ (ความตรอง) ที่ไม่มีวิตก วิจารณ์ แต่ประณีตขึ้นไปกว่า (หมายถึงโสมนัส เป็นต้น อันเกิดเพราะเนกขัมมะบ้าง เพราะวิปัสสนาบ้าง เพราะอนุสสติบ้าง เพราะปฐมฌาน เป็นต้นบ้าง) ภิกษุปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่าปฏิบัติข้อปฏิบัติที่สมควร ที่ให้ถึงความดับส่วนแห่งความกำหนดหมายกิเลสเป็นเหตุให้เนิ่นช้า

๗. ถาม ภิกษุปฏิบัติอย่างไร จึงเชื่อว่าปฏิบัติเพื่อสාරวมปาติโมกข์ (ศีลที่เป็นใหญ่เป็นประธาน)

ตอบ ความประพฤติกาย (กายสมาจาร) ความประพฤติกายวาจา (วจีสมาจาร) และการแสวงหา (ปริเยสนา) อย่างหนึ่งควรส้องเสพ อีกอย่างหนึ่งไม่ควรส้องเสพ คือเมื่อส้องเสพความประพฤติกายเป็นต้น อย่างใดอย่างหนึ่ง กุศลธรรมเสื่อมไป อกุศลธรรมเจริญขึ้น สิ่งนั้นก็สมควรส้องเสพ ถ้าอกุศลธรรมเสื่อมไป กุศลธรรมเจริญขึ้น สิ่งนั้นก็ควรส้องเสพ ภิกษุปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่าปฏิบัติเพื่อสාරวมปาติโมกข์.

๘. ถาม ภิกษุปฏิบัติอย่างไร จึงเชื่อว่าปฏิบัติเพื่อสාරวมอินทรีย์ (คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ)

ตอบ อารมณ์ที่พึงรู้แจ้งทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น มี ๒ อย่าง อย่างหนึ่งควรส้องเสพ อีกอย่างหนึ่งไม่ควรส้องเสพ. (พอตรัสถึงเพียงนี้ ท้าวสักกะก็กราบทูลถามว่า

เข้าใจความหมายว่า ที่ไม่ควรสั่งเสีย และควรสั่งเสียนั้น กำหนดด้วยเมื่อสั่งเสียแล้ว
อกุศลธรรมหรืออกุศลธรรมจะเจริญ)

๕. ถาม สมณพราหมณ์ทั้งปวงมีวาทะ มีศีล มีฉันทะ มีจุดหมายปลายทางอย่าง
เดียวกันใช่หรือไม่.

ตอบ ไม่ใช่ เพราะโลกธาตุเป็นอนันต มีธาตุต่าง ๆ กัน สัตว์ยึดถือธาตุอันใด ก็
กล่าวเพราะความยึดถือธาตุนั้นว่า นี่แท้จริง อย่างอื่นเป็นโมฆะ.

๑๐. ถาม สมณพราหมณ์ทั้งปวงมีความสำเร็จ มีความปลอดโปร่งจากกิเลสเครื่อง
ยึด (โยคักเขมิ) เป็นพรหมจรรย์ มีที่สุดล่วงส่วน ไข่หรือไม่ (คำว่า ล่วงส่วน หมายความว่า
เด็ดขาด ไม่กลับกำเริบหรือแปรปรวนอีก).

ตอบ ไม่ใช่ จะมีความสำเร็จ เป็นต้น ล่วงส่วน ก็เฉพาะผู้ที่พ้นแล้วจากตัณหา
(ความทะยานอยาก) เท่านั้น.

ท้าวสักกะจึงกราบทูลว่า ตัณหาอันทำให้หวั่นไหว เป็นโรค เป็นหวัฬ เป็นลูกศร
ย่อมจูดคร่า บุรุษเพื่อให้เกิดในภพนั้น ๆ ถึงความสูงบ้าง ต่ำบ้าง ครั้นแล้วได้แสดงความ
พอใจที่พระผู้มีพระภาคทรงตอบปัญหาแก้ความสงสัยได้ เท่าที่เคยไปถามสมณพราหมณ์
เหล่าอื่น แทนที่จะตอบ กลับมาข้อนถามว่า เป็นใคร ครั้นรู้ว่าเป็นท้าวสักกะ ก็กลับถาม
ปัญหาอื่น ๆ ขึ้นว่า ทำกรรมอะไรไว้จึงเกิดเป็นท้าวสักกะ ท้าวสักกะก็ตอบไปตามที่ได้ฟัง
ที่เล่าเรียนมา สมณพราหมณ์เหล่านั้นก็อึ้งเอิบใจ ว่าได้เห็นท้าวสักกะ ได้ถามปัญหา และ
ท้าวสักกะได้ตอบแก่เรา กลายมาเป็นสาวกของข้าพระองค์ไป

ครั้นแล้วกล่าววจาสุภาษิตอีกหลายประการ ในที่สุดได้เอามือลูบแผ่นดิน แล้ว
เปล่งอุทานว่า นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ขอนอบน้อมแด่พระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้าพระพระองค์นั้น รวม ๓ ครั้ง

ก็เมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสไวยากรณ์ภาษิตนี้อยู่ ดวงตาเห็นธรรมอันปราศจากธุลี
ปราศจากมลทิน บังเกิดขึ้นแก่ท้าวสักกะจอมเทพว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็น
ธรรมดา สิ่งนั้นทั้งมวลมีความดับเป็นธรรมดา และบังเกิดขึ้นแก่เทวดาแปดหมื่นพวกอื่น
ด้วย

และในอีกสูตรหนึ่ง คือ พรหมายสูตร ในพระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิม

ปณณาสก์ มีข้อความที่พราหมณ์กล่าวแสดงความนอบน้อมแด่พระอรหันต์
สัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยคำว่า นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส 3 ครั้ง ข้อความ
โดยย่อมีว่า

พราหมณสูตร

สูตรว่าด้วยพราหมณ์ชื่อพราหมณ

๑. พระผู้มีพระภาคเสด็จจาริกไปในแคว้นวิเทหะ พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่.
พราหมณพราหมณ์ซึ่งเป็นผู้เฒ่า เป็นพราหมณ์ผู้ใหญ่ เชี่ยวชาญไตรเวท รู้จักศาสตร์ ว่า
ด้วยคติโลกและมหาปริสัลกษณะได้ยินทิตติศัพท์เกี่ยวกับพระผู้มีพระภาค จึงใช้อุตตร
มาณพ (ผู้เป็นศิษย์) ให้ไปติดตามคุมหาปริสัลกษณะ เมื่ออุตตรมาณพได้ไปสังเกตเห็น
เป็นส่วนมาก บางส่วนที่เห็นยาก พระผู้มีพระภาคก็ทรงแสดงอิทธิภัสสขาร (แสดงโดย
ฤทธิ์) ให้เห็น และบางข้อก็ไม่ต้องแสดงฤทธิ์ เพียงแต่เปิดโอกาสให้เห็นอย่างธรรมดา
นอกจากนั้นอุตตรมาณพยังติดตามดูความเป็นไปของพระผู้มีพระภาคทุกอิริยาบถ
ตลอดเวลา ๗ เดือน แล้วไปแจ้งให้พราหมณพราหมณ์ทราบถึงลักษณะ ๓๒ ประการ และ
ความเป็นไปแห่งอิริยาบถทั้งปวง.

๒. พราหมณพราหมณ์ก็ลุกจากอาสนะ ทำผ้าห่มเจวียงบ่า ประคองอัญชลีไปยัง
ทิศที่พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ เปล่งอุทานนอบน้อมพระผู้มีพระภาค (นโม ตสฺส ภคว
โต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ๓ ครั้ง) แล้วได้เดินทางไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงป่า
มะม่วงของพระเจ้ามณฑพ เมื่อไปถึงแล้วได้ใช้อุตตรมาณพเข้าไปกราบทูลก่อน (ด้วยถือ
ว่าเป็นมารยาทที่จะเข้าไปเฝ้าต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเชื้อเชิญ) เมื่อมาณพไปเฝ้ากราบ
ทูลและพระผู้มีพระภาคทรงเปิดโอกาสแล้ว จึงเข้าไปเฝ้าพิจารณาคุมหาปริสัลกษณะ เมื่อ
ได้เห็นครบทั้งสามสิบสองประการแล้ว จึงทูลถามปัญหา.

๓. ปัญหาที่ทูลถามนั้นเกี่ยวกับคุณธรรมของพราหมณ์ผู้รู้เวท ผู้มีไตรวิชา ผู้มี
ความสวัสดี ผู้เป็นพระอรหันต์ เป็นเกวลี (ผู้มีความบริบูรณ์สิ้นเชิง) ผู้เป็นมุนี ผู้เป็น
พุทธะ พระผู้มีพระภาคตรัสตอบแสดงคุณธรรมเหล่านั้นแล้ว พราหมณพราหมณ์ก็หมอบ
แทบพระบาทด้วยเศียรเกล้า เอาปากจุมพิตพระบาท เอามือนวดพื้นพระบาท ประกาศ
นามของตน

๔. พระผู้มีพระภาคทรงแสดงอนุปฺพฬิกถา (ถ้อยคำที่กล่าวโดยลำดับ) และเรื่อง อริยสัจ ๔ พรหมายุพราหมณ์ได้บรรลุธรรมแล้ว จึงนิมนต์พระผู้มีพระภาค พร้อมด้วย ภิกษุสงฆ์ไปฉันในวันรุ่งขึ้น เมื่อเสด็จไปฉันแล้วพักอยู่ในแคว้นวิเทหะนั้นอีก ๗ วัน ก็เสด็จจากไป ต่อมาไม่ช้าพรหมายุพราหมณ์ก็ถึงแก่กรรม เมื่อภิกษุทั้งหลายกราบทูลถาม ถึงคดี จึงตรัสตอบว่า เป็นอนาคามีบุคคล ไม่กลับมาสู่โลกนี้อีก

เพ่งเริ่มต้นเล่าที่มาของการสวด นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ก็ยาวเหยียดแล้วละ อาจจะมิกกล่าวในสูตรอื่นๆอีกที่ยังค้นไม่พบ แต่ผู้ที่จะกล่าวคำนอบ น้อมอย่างสูงสุดด้วยใจอย่างนี้ได้ จะต้องมีความเห็นธรรม คือประจักษ์ลักษณะของ สภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนั้นจริงๆ จึงจะซาบซึ้งในพระปัญญาคุณ ในพระมหา กรุณาคุณ และในพระบริสุทธิคุณได้ เพราะเห็นว่า ไม่มีผู้ใดจะสามารถแสดงธรรมให้ ประจักษ์ลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏอย่างพระองค์ได้ เราเพียงแต่ได้ยินได้ฟัง พระธรรมซึ่งไม่เคยฟังมาก่อน ก็กล่าวตามด้วยความนอบน้อมระดับหนึ่ง เมื่อเข้าใจมากขึ้น ก็นอบน้อมอีกระดับหนึ่ง จึงขออนุโมทนาผู้นำมาบรรยายให้ฟังในรต เพราะบางท่าน ก็ยังไม่ทราบที่มาและแม้แต่คำแปลของคำสวดก็มี เมื่อได้ทราบที่มาและคำแปล ก็จะเป็น ปัจจัยให้เกิดความนอบน้อมมากขึ้นตามระดับของความเข้าใจนั้น

ถึงกุสินารา

27 พ.ย. 55

เพ่งได้ครึ่งทาง แวะทานอาหารกลางวันกลางทางที่โรงแรมอะไรก็จำไม่ได้เสีย แล้ว เพราะไม่ได้ถ่ายภาพไว้ ยังไม่ถึงกุสินาราคะ ก็ใช้เวลาเดินทางตั้ง 8 ชั่วโมง เลยได้ฟัง คำสรรเสริญพระรัตนตรัยต่อ แต่เขียนด้วยความเข้าใจของตนเอง ขอสารภาพว่า ไม่ได้ฟัง ในรตเท่าไร เพราะขณะนั้นจิตเป็นภวังค์เสียมากกว่าวิจิต แต่ก็บังคับบัญชาไม่ได้นี่ละ

ที่พวกเราถูกสอนให้สวดมนต์มาตั้งแต่เด็กว่า อิติปิ โส ภควา ฯลฯ แม้เพราะเหตุ นี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นพระอรหันต์ เป็นผู้ตรัสรู้ชอบเอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วย วิชาและจรณะ เป็นผู้เสด็จไปดีแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งโลก เป็นสารถีแห่งบุรุษพึงฝึกได้ ไม่มี

บุรุษอื่นยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้มีโชค เป็นต้น

หลังจากฟังธรรมมานานพอสมควร เพิ่งเริ่มเข้าใจว่า แม้เพราะเหตุนี้ๆ นั้นเป็นเหตุที่ทำให้พระองค์เป็นพระอรหันต์ เป็นผู้ตรัสรู้ชอบเอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เป็นผู้เสด็จไปดีแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งโลก เป็นสารถีแห่งบุรุษพึงฝึกได้ ไม่มีบุรุษอื่นยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้มีโชค เป็นต้น ที่ไม่กล่าวถึงเหตุนี้โดยละเอียด เพราะถือทั้งหมดในพระไตรปิฎกที่มีถึง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ซึ่งต้องศึกษาค้นด้วยตนเองจึงจะเห็นพระปัญญาคุณ พระมหากรุณาคุณ และพระบริสุทธิคุณของพระองค์ที่ทรงตรัสรู้สิ่งที่ไม่มิผู้ใคร่รู้มาก่อนเลย แล้วทรงแสดงโดยจำแนกธรรมออกอย่างละเอียดที่สุด จนแยกอีกไม่ได้ เป็นแต่ละหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ก็ล้วนแต่เป็นแต่ละหนึ่ง เพื่อให้เห็นความเกิดดับ ไม่เที่ยง ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ถ้าเข้าใจพระธรรมมากขึ้น ก็จะได้เห็นเหตุนี้มากขึ้น อย่างท่านพระสารีบุตร สามารถกล่าวถึงพระคุณของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทั้งคืน เป็นต้น ซึ่งเมื่อเข้าใจพระคุณของพระองค์มากขึ้น ก็จะเข้าถึงอริยสัจสี่ ซึ่งเป็นเบื้องต้นของพระไตรปิฎก คือ ถึงพระผู้มีพระภาคเป็นสรณะ คือ เป็นที่พึ่ง เพราะทราบว่าจะสามารถพึ่งพระคุณทั้ง 3 ของพระองค์ทำให้พ้นทุกข์ได้

ส่วนพระธรรมคุณ เริ่มต้นด้วย สวากขาโต ภวตา ธัมโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว อันผู้ใดบรรลู่จะพึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามา อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน นั้น เมื่อเข้าใจว่า ธรรมคือทุกอย่างที่มีจริง ไม่ใช่ตัวตน สัตว์ บุคคล แบ่งออกเป็นนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งแยกย่อยออกเป็นจิตเจตสิก รูป นิพพาน แต่ละอย่างมีลักษณะเฉพาะของตน ไม่ว่าเวลาใดก็มีสภาพธรรมเกิดปรากฏให้ระลึกรู้ตลอดเวลาแต่ที่ยังไม่ระลึกไว้ เพราะยังไม่มีสังขญาณ ความรู้ที่มั่นคงว่าทุกอย่างเป็นธรรม

สำหรับพระสังฆคุณ ขึ้นต้นด้วย ภวโต สวากขาโต พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติเป็นธรรม เป็นผู้ปฏิบัติสมควร นี่คือใคร คู่แห่งบุรุษ ๔ บุรุษบุคคล ๘ นี้พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค เป็นผู้ควรของค่านับ เป็นผู้ควรของต้อนรับ เป็นผู้ควรของทำบุญ เป็นผู้ควรทำอัญชลี

(ประนมมือไหว้) เป็นนาคบุญของโลก ไม่มีนาคบุญอื่นยิ่งกว่านั้น พระธรรมของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังปรากฏมาถึงเราในปัจจุบันนี้ ก็เพราะพระสงฆ์สาวกของพระองค์สืบทอดต่อมาด้วยดี ตั้งแต่ท่านพระอานนท์ที่ทรงจำคำสอนทั้งหมด และท่านพระมหากัสสปะได้ทำสังคายนา คือ รวบรวมพระธรรมวินัยให้เป็นหมวดหมู่ และพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สืบทอดต่อมา จนจารึกเป็นตัวอักษรในการสังคายนาครั้งที่ ๔ ที่วัดอโศกยา ประเทศศรีลังกา และสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้ แม้จะผ่านมาถึง ๒,๖๐๐ ปี ก็ยังมีพระธรรมวินัย ที่แยกเป็นพระวินัย พระสูตร พระอภิธรรม ครบถ้วนให้ศึกษา ให้พิจารณา ต้องกราบขอบพระคุณที่ได้รักษามรดกที่พระผู้มีพระภาคทรงมอบให้พุทธบริษัทไว้อย่างดี และตอนนี้ก็มาถึงรุ่นเรา ที่จะต้องรักษาพระธรรมที่ถูกต้องไว้ให้คงอยู่คู่ลูกหลานรุ่นต่อไป

ถึงกุสินาราดอนเอน แวะที่ศาลาโนทยาน สถานที่ปรินิพพาน ได้ห่มผ้าพระพุทธรูปปางปรินิพพานในวิหาร ซึ่งทราบว่า พระพุทธรูปองค์นี้ถูกขุดพบหักเป็นท่อนๆ ในบริเวณนี้ เมื่อซ่อมแซมจนสมบูรณ์แล้วนำมาประดิษฐานในพระวิหารที่สร้างขึ้น อยู่หน้ามหาปรินิพพานสถูป ซึ่งเป็นพระเจดีย์องค์ใหญ่ สีขาว ส่วนด้านหลังเป็นสถานที่ชำระพระวรกายของพระองค์และตั้งให้พุทธบริษัทกราบนมัสการเป็นเวลา ๗ วัน ก่อนถวายพระเพลิงที่มกุฏพันธนเจดีย์

ได้เวียนเทียนประทักษิณรอบพระเจดีย์ และห่มผ้าสีเหลืองทองรอบพระเจดีย์เช่นเคย แต่ปรากฏว่า มีดแล้ว ถึงเวลาปิดศาลาโนทยาน จึงเข้าโรงแรมนิโก้ โลตัส รับประทานอาหารเย็น แล้วพร้อมใจกันเดินไปชมวัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์ ได้พบทีมแพทย์และพยาบาลอาสาสมัครมาดูแลผู้แสวงบุญ สอบถามทราบว่า เป็นคณะแพทย์และพยาบาลจากศูนย์มะเร็ง ลพบุรี และได้พบนายแพทย์วิทยา ที่มาฟังธรรมท่านอาจารย์ ที่เคยพบกันที่โครงการหลวง ดอยอินทนนท์ เมื่อ 2 ปีก่อน ดีใจจัง คุณหมอ

และคณะสมกับเป็นสมาชิกชมรมบ้านร่มมะ ที่เป็นคนดีและศึกษาพระธรรม ขอ
อนุโมทนาค่ะ

ลุมพินี

28 พ.ย.55

ตื่นแต่เช้าเพื่อไปลุมพินีสถานที่ประสูติเป็นครั้งสุดท้ายในสังสารวัฏของพระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า หลังจากທີ່ทรงบำเพ็ญพระบารมีตั้งแต่ทรงได้รับคำพยากรณ์
จากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ปังกกร เมื่อครั้งทรงเป็นสุเมธดาบส เป็นเวลา ๔
อสงไขยแสนกัปป์ และพระชาติก่อนหน้านั้น แม้พระผู้มีพระภาคเองก็ไม่ได้ทรง
แสดง เนื่องจากสังสารวัฏกำหนดเบื้องต้นเบื้องปลายไม่ได้นั่นเอง แต่พระองค์ก็ไม่
ทรงทอดทิ้ง ถ้าปรารถนาก็สามารถบรรลุพระอรหันต์ได้ในวันที่ทรงได้รับ
พยากรณ์ แต่เพราะพระมหากรุณาคุณที่ทรงต้องการเกื้อกูลต่อสัตว์โลกทั้ง
มนุษย์ เทวดา พรหม ให้รู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง เพื่อจะไม่ต้องเวียนว่ายใน
สังสารวัฏ อันหาที่สุดไม่ได้อีกต่อไป

ออกจากโรงแรมนิคโก้ โลตัส แวะไปถวายผ้าป่าที่วัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์

ถวายผ้าป่า พืษุติกา ต้นสงวน เป็นประธาน เป็นวันเกิดของท่านพอดิ

แล้วไปเวียนเทียนประทักษิณรอบมกุฏพันธเจดีย์ สถานที่ถวายพระเพลิง พร้อมทั้ง
ห่มผ้ารอบพระเจดีย์

ถวายผ้าห่ม มกุฏพันธเจดีย์ สถานที่ถวายพระเพลิง

ต่อจากนั้นเดินทางไกลไปลุมพินี ประเทศเนปาล ระยะทาง ๑๖๕ กม. ใช้เวลา
เดินทางประมาณ ๖ ชั่วโมง ตามกำหนดการเดินทางนั้นต้องออกเดินทางแต่เช้าเพื่อไป
รับประทานอาหารกลางวันที่โรงแรมนิวคริสตัล เนปาล แต่มีกิจกรรมที่ทำเมื่อวานไม่
เสร็จกว่าจะออกเดินทางได้ก็ ๕ โมงกว่า คงจะได้ทานอาหารกลางวันเกือบบ่าย
สาม เพราะจราจรติดขัดด้วย เนื่องจากวันนี้เป็นวันเพ็ญ เดือน ๑๒ สำหรับชาวพุทธ
เป็นวันที่ท่านพระสารีบุตรปรินิพพาน ที่บ้านนาลันทา ที่พวกเราได้แวะไปกราบ
นมัสการแล้ว แต่เป็นวันสิวารাত্রีของฮินดู จึงมีขบวนชาวฮินดูเดินทางไปอาบน้ำล้าง
บาปตามแม่น้ำสายสำคัญต่างๆ รถแล่นผ่านแม่น้ำเล็กๆ สายหนึ่ง ซึ่งเกือบไม่มีน้ำ แต่
ก็ยังมีคนมาอาบน้ำมากมาย จนทำให้การจราจรติดขัดได้ เมื่อ 3 ปีก่อนในวันนี้ ผ่านไป
ทางเมืองอโยธยามีแม่น้ำสายใหญ่ คนมากมายกว่านี้หลายสิบเท่า

ส่วนหนึ่งของชาวอินดูเดินทางมาอาบน้ำล้างบาปในวันศิวาราตรี

ถึงโรงแรมนิวคริสตัลที่เคยมาพักก็เกือบบ่ายสาม รับประทานอาหารกลางวัน แล้วรีบพากันไปลุมพินี สถานที่ประสูติ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามถนนพอดิ เดินเท้าเข้าไปประมาณ 1 ก.ม. หรือจะนั่งสามล้อติดก็ได้ คนต่างชาติคันละ 50 รูปี (ปีก่อน 20 รูปี) เราเลือกเดินเท้าเข้าไป สวนทางกับเนรชาธิเบต (หรือเนปาล บอกไม่ถูก เพราะห่มผ้าสีเดียวกัน แต่หน้าตาไปทางเนปาล) นับพันที่เดินออกมา เนรยังเด็ก จึงวิ่งแข่งกันฝุ่นตลบ บางรูปที่เป็นหนุ่มแล้วก็นั่งรถสามล้อติดมากับเหม่มสาว หัวเราะหยอกล้อกันมาในรถ เห็นแล้วสลดใจ ที่มีกล่าวไว้ว่า พระสัทธรรมจะค่อยๆเสื่อมจากความเข้าใจ และการปฏิบัติตามของพุทธบริษัทในอนาคตนั่น สิ่งที่เสื่อมหลังสุด คือ พระวินัย บัดนี้ 2,600 ปีผ่านไป พระวินัยก็ยังเสื่อมถึงขนาดนี้แล้ว สิ่งที่เสื่อมก่อนเพื่อน คือ พระอภิธรรมจะเสื่อมจากความเข้าใจขนาดไหน ในยุคนี้ถ้าเราไม่ศึกษาให้เข้าใจ เมื่อมีโอกาสได้พบท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ผู้เข้าใจธรรมถูกต้องเป็นหลักในการศึกษาอย่างนี้แล้ว เกิดใหม่จะมีโอกาสอย่างนี้หรือไม่ (ความจริงไม่ต้องพูดถึงเรื่องเกิดใหม่แล้ว ได้ศึกษาธรรมให้เข้าใจหรืออก แต่โอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ก็ยังเป็นสิ่งที่ยาก เพราะฉะนั้นชาตินี้พร้อมแล้ว คือ ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ อยู่ในประเทศที่สมควร ได้พบสัตบุรุษ ได้ฟังธรรมของท่าน ก็ไม่ควรผัดผ่อนจะไปศึกษาให้เข้าใจในชาติหน้า แล้วชาตินี้จะทำอะไรจ๊ะ)

พระมหายาเทวีวิหาร

ได้เข้าไปนมัสการรอยพระบาทของพระโพธิสัตว์ เจ้าชายสิทธัตถะ ภายในมหายาเทวีวิหาร ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานหินแกะสลักพระโพธิสัตว์ปางประสูติและรอยพระบาทพระโพธิสัตว์ที่พระเจ้าอโศกมหาราชสร้างถวายเป็นพุทธบูชา

เสาหินพระเจ้าอโศกที่สถานที่ประสูติ

แล้วมานมัสการสถานที่ประสูติตรงที่มีเสาอโศกปักไว้เป็นอนุสรณ์ เวียนเทียนประทักษิณและห่มผ้ารอบเสาอีกตามเคย

เสาคินพระเจ้าอโศกนี้ ทราบว่า เป็นเสาคินครั้งแรกที่ค้นพบโดยชาวนา เขาขุดดินแล้วพบเสาคินที่มีขนาดใหญ่และหนักมาก ไม่สามารถขุดขึ้นมาได้ จึงแจ้งทางราชการซึ่งได้ให้นักโบราณคดีชาวเยอรมันมาตรวจสอบ เพราะมีอักษรโบราณ คือ อักษรพราหมีจารึกไว้ด้วย เมื่อตรวจสอบก็พบว่า เป็นเสาคินที่ปักไว้ในสถานที่สำคัญต่างๆที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เช่น สถานที่ประสูติ สถานที่ตรัสรู้ สถานที่แสดงปฐมเทศนา สถานที่ปลงอายุสังขาร สถานที่ปรินิพพาน เป็นต้น (ตามบันทึกของหลวงจีนเหียนจิ่ง หรือพระถังซำจั๋ง) ทำให้นึกถึงอุปการคุณของพระเจ้าอโศกมหาราช พระราชาผู้ยิ่งใหญ่ ที่ทรงมีศรัทธาปสาทะสร้างเจดีย์และวิหารบรรจุ พระบรมสารีริกธาตุทั่วทั้งชมพูทวีปถึง ๘๔,๐๐๐ แห่ง และปักเสาคินสัญลักษณ์ของพระองค์ไว้พร้อมทั้งจารึกแสดงสถานที่สำคัญต่างๆด้วย ไม่อย่างนั้นพวกเราคงไม่มีโอกาสได้เห็น ได้มากราบนมัสการสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แห่งนี้แน่นอน

ออกจากลุมพินีก็มีดพอดิ แวะไปวัดไทยลุมพินีในยามค่ำ พระจันทร์วันเพ็ญส่องสว่างทำให้นึกถึงพระพุทธรูปที่เปรียบเหมือนแสงพระจันทร์เพ็ญ คงเพราะทำให้เห็นได้ในความมืด และดูแล้วเย็นตา เย็นใจด้วย (สำหรับผู้ที่ยังไม่สามารถประจักษ์แจ้งธรรมได้ในทันที จึงเห็นธรรมได้บ้าง ไม่เห็นทั้งหมด แต่ก็ทำให้มีความสุข เพราะร่วมเย็นในธรรม บางครั้งเปรียบพระพุทธรูปเหมือนแสงพระอาทิตย์ สำหรับบางท่าน ที่ประจักษ์แจ้งธรรมในทันทีที่ได้ฟังธรรมเทศนาจบ เห็นแจ้งตามความเป็นจริงว่า ทุกอย่างเป็นธรรม และธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา - อันนี้คิดเอาเอง)

แวะดื่มกาแฟที่ซุ้มกาแฟของวัด และถวายผ้าป่าที่พระอุโบสถศิลปะไทยที่สวยงาม

คุณปู่สากล อัดตปัญญาญ์ ผู้เขียนการ์ตูนขี้มะ อายุ 93 ปี พร้อมกับบุตรสาว

ดร. อนุสรณ์ กุศลวงศ์ ผู้แจกไดอารี่ปีใหม่ เป็นประธานทอดผ้าป่า

ขออนุโมทนาในกุศลจิตของคณะผู้ร่วมเดินทาง ที่พร้อมใจกันเจริญกุศลทุกประการไม่ว่าจะทำกุศลอะไร ทั้งสวดมนต์ในรถ เวียนเทียนประทักษิณ ห่มผ้าพระเจดีย์ ทอดผ้าป่าฟังธรรมในรถด้วย ไม่ว่าจะคิดค้นอย่างไร ก็เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอย่างไม่ทอดทิ้ง (ถอยไม่ได้ เพราะอยู่ในรถ ๒ คันที่ต้องไปด้วยกัน นอกจากหลับ ก็สามารถหลับหลักกิจกรรมบางอย่างได้บ้าง)

สาววัดถ้ำ

29 พ.ย. 55

เดินทางออกจากเนปาล กลับมาอินเดีย เพื่อไปกรุงสาวัดถ้ำ แคว้นโกศล กรุงสาวัดถ้ำ แม้จะไม่อยู่ในสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง คือ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ ทรงแสดงปฐมเทศนาและปรินิพพานก็ตาม แต่ก็มีความสำคัญมากเพราะพระผู้มีพระภาคทรงประทับอยู่ที่พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ถึง ๒๕ พรรษา และที่วัดบุพพารามของท่านมหาอุบาสิกาวิสาขาอีก ๘ พรรษา นอกจากนั้นยังมีสถานที่สำคัญอีกหลายแห่งที่ยังมีหลักฐานให้เห็นอยู่เช่น สถานที่แสดงยมกปาฏิหาริย์ บ้านท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีบ้านปุโรหิตบิดาของท่านพระองค์ผู้มีคุณนาม สถานที่พระเทวทัตถูกธรณีสูบ เป็นต้น

เมื่อรับประทานอาหารเช้ากลางวันเสร็จแล้ว ก็ไปที่พระวิหารเชตวัน เพื่อรอฟังสนทนาธรรมสด จากท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่ส่งทางไกลผ่านโทรศัพท์มือถือจากธัมมเมกสถูป เมืองพาราณสีซึ่งฟังได้ชัดเจนดีมาก ต้องขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้การเดินทางครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะถ้าไม่ได้ฟังธรรมจากท่านอาจารย์ก็เหมือนขาดสิ่งสำคัญที่สุดไป

เมื่อฟังธรรมพอสมควรแล้วเราก็พากันไปเวียนเทียนประทักษิณรอบพระคันธกุฎีที่ครั้งหนึ่งพระผู้มีพระภาคทรงประทับอยู่ถึง ๒๕ พรรษา และมีกล่าวไว้ว่า ที่ตั้งขาเตียงของพระผู้มีพระภาคทุกพระองค์จะอยู่ที่เดิมตลอด เช่นเดียวกับสถานที่ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา ปรีติพพาน และแสดงยมกปาฏิหาริย์

ที่ธรรมสภาในพระวิหารเชตวัน เป็นที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงธรรม ในตอนเย็นจะมีผู้มีศรัทธาเดินถือดอกไม้ของหอมเข้ามาในพระวิหารเพื่อเฝ้าฟังพระธรรมจากพระโอษฐ์มากมาย ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง ผู้ชาย พระเจ้าแผ่นดิน มหาอำมาตย์ พ่อค้า รวมถึงคนขอทาน หรือคนวิกลจริตก็มี เมื่อได้ฟังความจริงของสภาพธรรมที่ไม่เคยมีใครรู้มาก่อน ถ้าสะสมบารมีมาเต็มเปี่ยมแล้ว ท่านเหล่านั้นก็จะเปลี่ยนจากปุถุชน คนธรรมดาที่เป็นทั้งพระเจ้าแผ่นดิน มหาอำมาตย์ พ่อค้า ขอทาน หรือคนวิกลจริตให้เป็นพระอรหันต์บุคคลได้เหมือนกันหมด อย่างเช่น ท่านพระเถรีปฐาจารา ที่ท่านเสียดีก่อนได้มาฟังธรรม หรือท่านสุปปพุทธกุกฺกุฏิ ขอทานขี้เรื้อน ฟังธรรมแล้วก็ได้เป็นพระโสดาบัน เป็นต้น

พระธรรมจึงมีคุณค่าอย่างเดียว ไม่ว่าจะฟังเมื่อไร ถึงแม้จะยังไม่ประจักษ์ในตอนนี้ แต่ก็จะได้สะสมเป็นอุปนิสัยในภพต่อไป ถ้าเข้าใจสภาพธรรม ไม่ใช่เพียงจำเรื่องราวของธรรมแต่แค่เพียงจำเรื่องราวของธรรม ด้วยความเข้าใจก็ยังมีประโยชน์ อย่างเช่นเมื่อนั่งเครื่องบินกลับจากสนามบินลักเนาว่ามาไกลกาดานั้น หญิงสูงอายุชาวอินเดียเสียชีวิตกะทันหันด้วยโรคหัวใจวายเฉียบพลันในเครื่องบิน สหายธรรมก็พูดสิ่งที่เตือนใจกันทั้งนั้น เช่นท่านหนึ่งเห็นลูกชายของผู้ตายร้องไห้เสียงดัง ก็บอกว่า น้ำในมหาสมุทรยัง

น้อยกว่าน้ำตาในการพลัดพรากจากบุคคลอันเป็นที่รักในสังสารวัฏฏ์ที่ผ่านมา อีกท่านก็บอกว่า เป็นตัวอย่างว่าจิตจะเกิดขณะไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ อีกท่านก็บอกว่า เห็นความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมว่า บังคับบัญชาไม่ได้ว่า อย่าเพิ่งตายเลย ขอให้ถึงสนามบินก่อนเถอะ แต่ละคนก็พูดไปตามความเข้าใจธรรมของตน ซึ่งได้จากการฟังพระธรรมนั่นเอง เพราะไม่มีใครสามารถจะคิดเรื่องธรรมได้ด้วยตนเอง ต้องเป็นพระปัญญาตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น

เสร็จแล้วก็พากันวางเทียนไฟฟ้าที่ไม่มีน้ำตาเทียนรอบๆ พระคันธกุฎี แล้วไปห่มผ้าต้นโพธิ์พระอานนที่ในบริเวณใกล้เคียง

ก่อนถึงโรงแรมแวงถาวผ้าป่าที่วัดไทยเซตวัน มีคณะคนไทยมากอยุ่
ก่อน จึงถวายพร้อมกัน เป็นผ้าป่าสามัคคี

เป็นอันจบรายการแสวงบุญในครั้งนี้ ทุกวันทำบุญตั้งแต่เช้ายันค่ำ ซึ่งอยู่เมืองไทยไม่เคยทำอย่างนี้เลย บางท่านบอกว่า สวดมนต์มากกว่าอยู่เมืองไทยเสียอีก เพราะเหตุปัจจัยต่างกันนั่นเอง ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านที่รักตนเองอย่างถูกต้อง คือ รักตนเองด้วยการทำสุจริตกรรมทางกาย ทางวาจาและทางใจ ด้วยการเจริญกุศลทุกประการ เพราะยังมีคน จึงยังรักตนอยู่ บางคนทำทุจริตเพราะรักตน เนื่องจากไม่ทราบว่าทุจริตนั้นให้ผลเป็นทุกข์ เดือดร้อน และยังสะสมอยู่ในจิตทำให้ทำกุศลได้ง่าย แต่บางท่านเมื่อได้รู้ความจริงแล้ว ก็เลิกกระทำทุจริต มาทำสุจริต เช่น นางสาวดา บุตรสะไก ของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ในภริยาสูตร ที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงเมื่อไปแสวงภัตตาหารที่บ้านของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี และได้ยินเสียงนางสุชาดาอื้ออึงนางไม่เคารพสามี พ่อสามี แม่สามี ผู้ใหญ่ในสกุลและสมณะ พระผู้มีพระภาคทรงแสดงลักษณะของภริยาที่ไม่ดี ๗ จำพวก และภริยาดี ๗ จำพวก เมื่อนางฟังพระธรรมจบก็กล่าวว่า เพราะดิฉันไม่ทราบจึงเป็นภริยาที่ไม่ดี แต่เมื่อทราบแล้ว ต่อไปนี้จะเป็นภริยาที่ดี

จะเห็นได้ว่า เพราะความไม่รู้นั้นทำให้ทำสิ่งที่ผิดตามการสะสมได้ แต่เมื่อรู้ว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดสมควร ก็เลิกการกระทำไม่ดีขึ้นได้ ให้เป็นกายสุจริต วาจาสุจริต และที่สำคัญที่สุด ต้องมีมโนสุจริตด้วยการเห็นถูกในสภาพธรรมตามความเป็นจริงว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน แต่เมื่อยังไม่รู้ตามความเป็นจริงก็ยังเป็นตน ยังเป็นเรา ยังเป็นของเรา เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่ เมื่อพิจารณาแล้วก็จะรู้ว่า มีความไม่รู้มากแค่ไหน เพราะสะสมความไม่รู้มานาน สะสมความไม่รู้มานาน จึงไม่รู้อะไรเลยทั้งสภาพธรรมที่ปรากฏทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จึงไม่ควรประมาทในการฟังพระธรรม ที่ท่านอาจารย์นำมาพรัสอนบ่อยๆ เนื่องๆ ว่า เห็นเป็นอย่างไร

แข็งเป็นอย่างไร ฯลฯ คิดว่าตนเองรู้แล้ว แต่จริงๆ นั้นรู้เพียงเรื่องราว ถ้ายังไม่รู้
ลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏตามความเป็นจริง ก็แสดงว่ายังไม่เข้าใจสิ่งที่
ตนเองฟังซ้ำๆ บ่อยๆ เลย

กราบเท้าขอบพระคุณท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ผู้อุทิศชีวิตทั้งชีวิตเพื่อ
ศึกษา และเผยแพร่ความเห็นถูกของท่าน ให้แพร่หลายต่อไปแก่ ผู้มีศรัทธาที่จะรู้
ความจริงไม่ว่าจะเป็นใคร เชื้อชาติใด อยู่ไกลหรือใกล้อย่างไรก็ตาม

ขออนุกุศลที่พวกเราทั้งหมดทำมาแล้วจงเป็นปัจจัยให้ท่านอาจารย์มีอายุยืนยาว มี
สุขภาพแข็งแรง เพื่อเผยแพร่ความเห็นถูกต่อไปตราบนานเท่านาน